

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Analýza pojištění odpovědnosti vybraného podnikatele
Analysis of Liability Insurance of the Selected Entrepreneur

Student:	Bc. Alena Maluchová
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Martina Krügerová, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Alena Maluchová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Analýza pojištění odpovědnosti vybraného podnikatele**
Analysis of Liability Insurance of the Selected Entrepreneur
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Pojištění odpovědnosti podnikatele
3. Pojištění vozidel
4. Analýza pojistného plánu vybraného podnikatele
5. Zhodnocení a návrhy
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

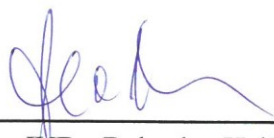
DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2015. 305 s. ISBN 978-80-87865-25-5.
JANDOVÁ, L., P. ŠLAUF a J. SVEJKOVSKÝ. *Pojištění v novém občanském zákoníku: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. 353 s. ISBN 978-80-7400-530-5.
KARFÍKOVÁ, M., V. PŘIKRYL, R. VYBÍRAL a kol. *Pojišťovací právo*. 2. přepr. vyd. Praha: Leges, 2018. 432 s. ISBN 978-80-7502-271-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

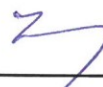
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martina Krügerová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza pojištění odpovědnosti vybraného podnikatele“ vypracovala samostatně. Přílohy č.1., 2. a 3., dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 24. 4. 2019

.....
Bc. Alena Maluchová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Martině Krügerové, Ph.D. za její cenné rady a připomínky poskytnuté během uskutečněných konzultací.

Obsah

1 Úvod	5
2 Pojištění odpovědnosti podnikatele.....	7
2.1 Základní charakteristika	7
2.1.1 Definice rizika.....	7
2.1.2 Odpovědnost podnikatele.....	10
2.1.3 Právní vymezení pojištění odpovědnosti podnikatele.....	13
2.2 Znaky pojištění odpovědnosti.....	14
2.3 Význam pojištění odpovědnosti pro podnikatele	17
2.4 Druhy pojištění odpovědnosti.....	18
2.4.1 Pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele	18
2.4.2 Pojištění profesní odpovědnosti za škodu.....	20
2.4.3 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O)	21
2.5 Shrnutí kapitoly	22
3 Pojištění vozidel	23
3.1 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (POV).....	23
3.1.1 Základní charakteristika.....	24
3.1.2 Rozsah pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.....	25
3.1.3 Pojistná smlouva	28
3.1.4 Limity pojistného plnění	30
3.1.5 Česká kancelář pojistitelů (ČKP).....	31
3.2 Havarijní pojištění	34
3.2.1 Aktuální nabídka	34
3.2.2 Srovnání povinného ručení a havarijního pojištění.....	37
3.3 Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce	38
3.3.1 Rozsah odpovědnosti dopravce.....	38

3.3.2	Účel pojištění odpovědnosti dopravce	39
3.3.3	Likvidace škody	40
3.4	Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele.....	41
3.4.1	Rozsah odpovědnosti zasílatele	43
3.4.2	Účel pojištění odpovědnosti zasílatele.....	43
3.5	Shrnutí kapitoly	44
4	Analýza pojistného plánu vybraného podnikatele	45
4.1	Obecné informace.....	45
4.2	Charakteristika pojistného plánu	46
4.2.1	Pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob	47
4.2.2	Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce.....	53
4.2.3	Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (POV) a havarijní pojištění.....	57
5	Zhodnocení a návrhy.....	69
5.1	Zhodnocení stávajícího pojistného plánu	69
5.2	Navržená doporučení.....	71
5.3	Shrnutí kapitoly	74
6	Závěr	75
	Seznam použité literatury.....	78
	Seznam zkratek	83
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce		
Seznam příloh		
	Příloha č. 1	
	Příloha č. 2	
	Příloha č. 3	

1 Úvod

S každou podnikatelskou činností je spojena řada rizik, ať už se jedná o provozní, ekonomická a finanční či informační rizika. Realizací rizika v průběhu podnikání mohou nastat negativní dopady jak materiálního, tak i nemateriálního charakteru. Mluvíme tedy o čistém riziku, které má výhradně negativní dopad (nebezpečí ztráty). Pro zmírnění těchto důsledků podnikatelé využívají různé formy krytí rizik. Jednou z nejčastěji využívaných forem krytí finančních rizik spojených s případnými nároky poškozených je právě pojištění.

Proti rizikům plynoucím z podnikatelské činnosti je sjednáváno pojištění odpovědnosti, které je nenahraditelnou součástí pojistného plánu každé společnosti. V současné době nabízí pojistný trh širokou škálu odpovědnostních pojištění, ať už se jedná o obecnou nebo profesní odpovědnost podnikatele. Vlivem různorodého zaměření podnikatelů se pojistitelé snaží přizpůsobit také nabídku pojistných produktů jejich individuálním potřebám a vznikají tak specializované produkty na míru.

Cílem této diplomové práce je provést analýzu pojištění odpovědnosti u podnikatelského subjektu, zejména pak obecné odpovědnosti, profesní odpovědnosti, odpovědnosti statutárních orgánů a pojištění vozidel se zaměřením na pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla, havarijní pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a pojištění odpovědnosti zasílatele.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol, přičemž teoretická i praktická část je rozdělena do dvou hlavních kapitol. Pro sběr dat v praktické části byly využity metody kvantitativního výzkumu, zejména pak studium dokumentů. V teoretické části práce byly využity metody analýzy a syntézy. Následně byla získaná teorie aplikována do praktické části, kde posloužila pro popis, analýzu, zhodnocení stávajícího pojistného plánu podnikatele a navrhovaná doporučení.

První kapitola teoretické části je orientována na vymezení právní úpravy pojištění odpovědnosti a definici základních pojmů souvisejících s pojištěním. Následuje charakteristika jednotlivých druhů odpovědnostních pojištění, především pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele, profesní odpovědnosti a odpovědnosti statutárních orgánů nebo jiného orgánu a jejich význam v pojistném plánu podnikatele. Pro účely praktické části práce je rovněž nezbytná druhá kapitola teoretické části, která je věnována problematice pojištění vozidel se zaměřením na definici pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla, havarijní pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a pojištění

odpovědnosti zasílatele. U jednotlivých pojištění je vždy vymezena jejich právní úprava, rozsah, význam, případně i likvidace pojistné události.

První kapitola praktické části se v úvodu zabývá představením vybraného podnikatele, popisem a analýzou stávajícího pojistného plánu. Pozornost je věnována hlavně významu jednotlivých odpovědnostních pojištění pro podnikatele v návaznosti na získané informace z teoretické části práce. Na základě provedeného rozboru pojistného plánu podnikatele je zpracováno jeho celkové zhodnocení, co se týče uplatnění pro podnikatele a jednotlivých uzavřených pojištění. V závěru kapitoly jsou předloženy návrhy na zlepšení pojistného plánu a doporučení týkající se nejen jednotlivých pojištění, ale i pojistného plánu jako celku a možných dalších připojištění, která by podnikatel mohl ve svém oboru využít.

2 Pojištění odpovědnosti podnikatele

Pro správné pochopení je nutné si nejprve vymezit základní pojmy a souvislosti vztahující se k pojištění odpovědnosti. V úvodní části kapitoly jsou charakterizována rizika, jejich členění a řízení. Dále je uvedena definice škody dle zákonné právní úpravy. V návaznosti na obecná východiska jsou v další části definovány jednotlivé druhy pojištění odpovědnosti podnikatele a jejich základní podoba. Nejprve je pozornost věnována základním znakům charakterizující pojištění odpovědnosti a následně jednotlivé druhy odpovědnostního pojištění, jejich rozsah a význam. Cílem této kapitoly je získat prvotní teoretické znalosti související s odpovědností podnikatele a pochopit význam a důležitost tohoto pojištění pro podnikatele a definovat druhy odpovědnostního pojištění.

2.1 Základní charakteristika

V úvodní části je vymezeno riziko jak z obecného hlediska, tak i z perspektivy pojištění, jelikož základním východiskem pro sjednání konkrétního pojištění je existence rizika a jeho identifikace. V návaznosti na rizika, proti kterým se podnikatel pojišťuje, je definována odpovědnost, která nastává v případě vzniku újmy, resp. škody třetí osobě. V rámci odpovědnosti podnikatele jsou zmíněny také zvláštní případy škody a pro účely praktické části práce je podrobněji popsána škoda z provozu dopravních prostředků. Dále jsou rozpracována jednotlivá zákonná ustanovení týkající se konkrétně pojištění odpovědnosti.

2.1.1 Definice rizika

Z obecného hlediska lze riziko definovat jako možnost vzniku určité nepříznivé události nebo odchýlení se od rovnovážného stavu. V odborné literatuře existuje celá řada definic rizika z pohledu různých vědních oborů. Například Smejkal a Rais (2013, str. 90) definují riziko jako „*pravděpodobnost či možnost vzniku ztráty, obecně nezdaru, variabilitu možných výsledků nebo nejistota jejich dosažení, odchýlení skutečných a očekávaných výsledků, nebezpečí chybného rozhodnutí*“ nebo také jako „*kombinaci pravděpodobnosti události a jejího následku.*“

V české právní úpravě jsou zavedeny pojmy pojistné riziko, pojistné nebezpečí a pojistná událost. **Pojistné nebezpečí** představuje možnou příčinu vzniku pojistné události. **Pojistná událost** je charakterizována jako situace, se kterou souvisí dané pojistné riziko a vyhovuje znakům uvedeným v pojistné smlouvě. **Pojistné riziko** vymezuje míru pravděpodobnosti vzniku této pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím.

Klasifikace rizika

Rizika podobného či stejného charakteru můžeme sdružovat do kategorií a vytvořit tak přehledné dělení jednotlivých druhů. Stejně jako v případě definice rizika neexistuje žádná ustálená klasifikace rizik používaná všemi vědními obory, nýbrž v mnohém jsou si daná rozdělení podobná.

Bereme-li v úvahu globální podnikatelské prostředí lze rozlišit rizika dle autorů Crouhy, M., Galai, D. a R. Mark (2006, s. 26-36) následovně:

*„Tržní riziko představuje obavy ze snížení hodnoty trhu jako celku vlivem klesající ceny a sazby na trhu. Úrokové riziko spočívá v riziku, že hodnota fixního zabezpečení klesne v důsledku růstu tržních úrokových sazeb. Riziko spojené s cenou majetku závisí na volatilitě cen akcií. Obecné tržní riziko majetku se týká citlivosti nástroje nebo hodnoty portfolia na změnu úrovně širokých indexů akciových trhů. Kurzové riziko vzniká z otevřených nebo nedokonale zajišťovaných pozic v určité měně. Úvěrové riziko představuje riziko, že změna úvěrové kvality protistrany ovlivní hodnotu zabezpečení nebo portfolia. Riziko likvidity jak riziko finanční likvidity, tak také riziko likvidity aktiv. Operační riziko se vztahuje na potenciální ztráty vyplývající z nedostatečných systémů, selhání vedení, vadné kontroly, podvody a lidské chyby.“*¹ (vlastní překlad) Dále je také zmíněno cenové riziko komodit, právní a regulační riziko, obchodní riziko, strategické riziko a riziko spojené s pověstí.

Z hlediska pojištění představuje riziko významný prvek jak pro pojištěného (osoba, na jehož riziko se pojištění sjednává), tak i pro pojistitele (pojišťovnu). *„V pojišťovníctví rozumíme rizikem zápornou odchylku od normálu. Projevem působení rizika může být poškození, zničení nebo ztráta života, zdraví nebo majetku pojištěného.“* (Řezáč, 2011, s. 12)

Vzhledem k účelu diplomové práce byla dále vybrána taková klasifikace rizik, která jsou běžně užívána v odborné literatuře v rámci oboru pojišťovníctví.

¹ „Market risk is the risk that the market as a whole will fall in value. Interest-Rate Risk is the risk that the value of a fixed-income security will fall as a result of an increase in market interest rates. Equity Price Risk is the risk associated with volatility in stock prices, General market risk of equity refers to the sensitivity of an instrument or portfolio value to a change in the level of broad stock market indices. Foreign Exchange Risk arises from open or imperfectly hedged positions in a particular currency. Credit risk is the risk that a change in the credit quality of a counterparty will affect the value of a security or a portfolio. Liquidity risk comprises both funding liquidity risk and asset liquidity risk. operational risk refers to potential losses resulting from inadequate systems, management failure, faulty controls, fraud, and human error.

Ducháčková (2015) rozděluje rizika podle umístění zdroje daného rizika na ***vnitřní a vnější***.

Vnitřní rizika představují rizika související s předmětem činnosti podnikatele a vnitřní strukturou. Vycházejí tedy z interního prostředí podnikatele, například majetkové škody uvnitř podniku, úraz zaměstnance či škoda způsobená zaměstnancem.

Vnější rizika souvisejí s ekonomickým prostředím, ve kterém ekonomický subjekt podniká. Vyznačují se především svou obtížnou ovlivnitelností pro podnikatele. Příkladem mohou být přírodní katastrofy, krádeže, kybernetická rizika nebo také politická rizika.

Další rozdělení rizik uvádí Smejkal a Rais (2013) na rizika ***spekulativní a čistá***.

Spekulativní riziko vychází z předpokladu, že v dané situaci existuje možnost záporného i kladného výsledku. Pro představu můžeme uvést například podnikání, kde existuje naděje jak na úspěch, tak i možnost neúspěchu a jen těžko přesně odhadneme, která z možností nastane.

Čistě riziko naopak připouští pouze záporný výsledek situace (riziko ztráty). Například riziko poškození či ztráty vlastnictví majetku. V pojištění hovoříme pouze o riziku čistém, které je uvedeno v pojistné smlouvě a proti kterému se daný subjekt pojišťuje.

Řezáč (2011) uvádí rozdělení rizik na ***finanční, pojistitelná a nepojistitelná***.

Finanční riziko značí možnost kvantifikovat negativní dopady jak materiálního, tak nemateriálního charakteru vlivem realizace příslušného rizika. Například poškození nákladního vozidla používaného k provozování podnikatelské činnosti způsobilo podnikateli ztrátu spojenou s výpadkem dodavatelských služeb.

Riziko nepojistitelné nelze krýt klasickými pojistnými produkty na trhu, například z důvodů velkého rozsahu rizik, nepříznivého škodního průběhu, řešení specifických problémů nebo nedostatečné kapacity pojistitelů. Tato rizika pak mohou být řešena prostřednictvím alternativních metod.

Riziko pojistitelné představuje riziko, které lze zabezpečit pomocí pojištění, tedy konkrétními pojistnými produkty nabízenými pojišťovnou. Zároveň splňuje obecné podmínky pojistitelnosti - nahodilost, jednoznačnost, odhadnutelnost, nezávislost, velikost a kritérium morální zásady. (Ducháčková, 2015)

2.1.2 Odpovědnost podnikatele

Nezbytným předpokladem pro vznik odpovědnosti je existence škody, respektive újmy. Definice těchto pojmů, zejména náhrada majetkové i nemajetkové újmy, je uvedena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“). Pro upřesnění je důležité vymezit si význam pojmu „škoda“ a „újma“.

Újma je v OZ chápána jako pojem nadřazený, jenž zahrnuje *majetkovou újmu (škoda)* a *nemajetkovou újmu* vzniklou v důsledku a příčinné souvislosti s porušením právní povinnosti škůdce (Novotný, Koukal, Záhořová, 2014).

Majetková újma (škoda) je definována, dle ustanovení § 2894 OZ, jako újma na jmění. Lze tedy konstatovat, že se jedná o materiální újmu, kterou můžeme určitým způsobem kvantifikovat (vyčíslit). Právní úprava také rozlišuje škodu skutečnou a ušlý zisk. **Skutečná škoda** představuje výši, o kterou se daná hodnota majetku snížila, například poškození vozidla, jenž způsobilo dopravní nehodu. **Ušlý zisk** vymezuje výši, o kterou by se hodnota měla zvýšit, kdyby nedošlo ke škodě. Například poškození vozidla provozovaného k podnikatelské činnosti způsobilo podnikateli škodu v podobě ušlého zisku z nepojízdnosti vozidla. (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2013-2015)

Nemajetková újma se odlišuje od majetkové zejména tím, že nemá materiální charakter a nelze ji přesně kvantifikovat. Jedná se o újmu na osobnostních právech poškozeného, anebo újma na osobě jako takové (Novotný, Koukal, Záhořová, 2014).

Ducháčková (2015, s. 21) rozlišuje „*škody na osobách (zranění, nemoc nebo úmrtí osoby), věcné škody (ztráta, poškození nebo zničení věci) a finanční škody (finanční ztráty v návaznosti na ztrátu nebo snížení příjmů a neplánované výdaje).*“

Problematiku náhrady škody, resp. újmy podle autorů Novotný, Koukal, Záhořová (2014) lze dle OZ rozdělit na **základní ustanovení**, které zahrnuje definici základních pojmů, **předpoklady a vznik povinnosti nahradit škodu**, jež vymezují také případy zvláštní odpovědnosti a **způsob a rozsah náhrady**, týkající se především náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení.

S odpovědností podnikatele úzce souvisí **deliktní odpovědnost**, jejíž součástí je definice újmy, škůdce a poškozeného. „*Pokud jde o právnické osoby jakožto škůdce, tak je třeba co do jejich odpovědnosti vycházet z § 167 OZ. Podle něj právnickou osobu zavazuje protiprávní čin, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě.*“ (Novotný, Koukal, Záhořová, 2014, s. 16)

V rámci zvláštních ustanovení OZ jsou rozlišovány následující zvláštní případy odpovědnosti:

- škody způsobené tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání (§ 2920-2922),
- škoda způsobená osobou s nebezpečnými vlastnostmi (§ 2923),
- škoda z provozní činnosti (§ 2924),
- škoda způsobená provozem zvláště nebezpečným (§ 2925),
- škoda na nemovité věci (§ 2926),
- škoda z provozu dopravních prostředků (§ 2927 - 2932),
- škoda způsobená zvířetem (§ 2933 – 2935),
- škoda způsobená věcí (§ 2936 – 2938),
- škoda způsobená vadou výrobků (§ 2939 – 2943),
- škoda na převzaté věci (§ 2944),
- škoda na odložené věci (§ 2945),
- škoda na vnesené věci (§ 2946 – 2949), a
- škoda způsobená informací nebo radou (§ 2950).

Oproti předchozí právní úpravě² se výčet zvláštních případů odpovědnosti navýšil o škodu způsobenou zvířetem, škodu způsobenou osobou s nebezpečnými vlastnostmi, škodu na nemovité věci a škodu způsobenou informací nebo radou.

Škoda z provozu dopravních prostředků

Provoz dopravního prostředku je častým zdrojem střetů a z nich vyvolaných škod na zdraví a majetku. Problematiku škody způsobené provozem dopravního prostředku a krytí této škody zákonným pojištěním odpovědnosti upravuje zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Z ustanovení § 2927 odst. 1 OZ

² Právní úprava náhrady škody byla před účinnosti nového občanského zákoníku upravena v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Škoda způsobená vadou výrobku byla obsažena v samostatném zákoně č. 59/1998 Sb., odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku.

vyplývá, že škodu vyvolanou zvláštní povahou provozu je povinen nahradit provozovatel dopravy či přepravy, například *dopravní podnik, přepravce osobní či nákladní dopravy* apod. Stejnou povinnost má i jiný provozovatel, tedy každá osoba, která provozuje dopravní prostředek, aniž by se jednalo o organizovanou dopravní přepravu. Tyto osoby se odlišují zejména v odpovědnosti – provozovatel dopravy odpovídá bez ohledu na pohon vozidla, zatímco jiný provozovatel odpovídá jen za vozidla, plavidla nebo letadla, nejde-li o pohon lidskou silou. Provozovatelem je i ten, kdo vozidlo svěřil jiné osobě.

Zvláštní povaha provozu není zákonem jasně definována, nýbrž komentovaná odborná literatura zmiňuje projevy zvláštní povahy provozu jako nežádoucí projevy daných vlastností vozidla. Tyto projevy jsou typické pro provoz vozidla (*např. selhání řízení, závada, oddělení části vozu, najetí na kámen a jeho vymrštění*) a vyplývají z jeho povahy a mohou způsobit újmu na dopravním prostředku či třetí osobě. Provoz je charakterizován jako samotný *pohyb dopravního prostředku, příprava k jízdě a úkony po skončení jízdy*.

Provozovatel se může své povinnosti zprostit v případě, že prokáže, že nemohl škodě zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat. Povinnosti zprostit se náhrady škody však nemůže provozovatel v případě, že škoda byla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Dle rozsudku Nejvyššího soudu č. 25 Cdo 638/2005 ze dne 30. srpna 2006 „*je pojem „okolnosti, které mají svůj původ v provozu“ užší než pojem „škoda vyvolaná zvláštní povahou provozu“.* Za okolnost mající původ v provozu je považováno např. *selhání brzd, vada materiálu, nedostatky na straně řidiče, tedy okolnosti uvnitř vlastního provozu, které souvisí s organizací, řízením a realizací provozu.*“

Při opravě vozidla přechází povinnost náhrady škody z osoby provozovatele na osobu provozovatele opravy, který vykonává opravu vozidla v rámci své podnikatelské činnosti.

Právní úprava pamatuje také na případ zneužití vozidla, konkrétně ustanovení § 2929 OZ, kdy místo provozovatele nahradí škodu ten, kdo použije dopravní prostředek bez vědomí nebo proti vůli provozovatele. Pokud ovšem provozovatel svým nedbalostním chováním umožnil zneužití vozu je povinen nahradit škodu společně a nerozdílně s tím, kdo vozidlo zneužil.

Jestliže provozovatele dopravního prostředku nelze určit, platí, že je jím vlastník vozidla uveden v evidenci motorových vozidel nebo osoba vlastníkem pověřená.

Škoda způsobena odcizením nebo ztrátou věci je nahrazena provozovatelem, jen pokud poškozený neměl možnost tuto věc řádně opatrovat.

Pokud dojde ke střetu dvou nebo více provozovatelů dopravního prostředku, pak se tito provozovatelé vypořádají dle své účasti na způsobení vzniklé škody. Soud posuzuje ve sporu všechny okolnosti týkající se míry účasti každého z účastníků, a to z pohledu porušení zákonné povinnosti, i *z pohledu nepříznivého působení povahy provozu bez ohledu na zavinění*. (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014) Příkladem lze uvést rozsudek Nejvyššího soudu č. 25 Cdo 1931/2012 ze dne 26. ledna 2012, kdy při střetu třech provozů došlo k pádu jízdního kola z nosiče vozidla A, a tím k vytvoření překážky na vozovce, pro kterou bylo nuceno vozidlo B přejet do levého jízdního pruhu, a ve kterém do něj narazilo zezadu vozidlo C, které překračovalo povolenou rychlost (soud zohlednil, že se jedná o hrubé a vědomé porušení pravidel silničního provozu). Nejvyšší míru účasti na způsobení škody má provozovatel vozidla C (60 %), spolu s ním provozovatel vozidla A (40 %), přičemž míra zavinění provozovatele vozidla B je zanedbatelná.

2.1.3 Právní vymezení pojištění odpovědnosti podnikatele

Základní pojmy týkající se pojištění z obecného hlediska definují ustanovení § 2758 – 2872 OZ. Obecnou právní úpravu pojištění odpovědnosti nalezneme v pododdílu 10, konkrétně ustanovení § 2861 – 2867 OZ. Tento právní předpis zakládá právo na náhradu škody či jiné újmy vzniklé poškozenému v případě pojistné události, v rozsahu a výši určené zákonem nebo smlouvou. Vznikla-li pojištěnému právní povinnost nahradit újmu poškozenému, náhradu poškozenému uhradí přímo pojištěný nebo pojišťovna z pojištění odpovědnosti. Pokud škodu uhradí přímo pojištěný a jedná se o pojistnou událost, pojišťovna nahradí pojištěnému to, co důvodně uhradil poškozenému. (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014) Druhý odstavec § 2861 OZ souvisí s institutem **oprávněné osoby**, která má právo na pojistné plnění. Oprávněnou osobou, jenž má právo na pojistné plnění, v případě vzniku pojistné události, je vždy pojištěný nikoli poškozený. Oprávněnou osobou se poškozený stává pouze v případech, kdy tak výslovně stanoví pojistná smlouva nebo jiný zákon³ (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014). Mimo to OZ stanovuje povinnosti⁴ pojištěného při vzniku škodné události vůči pojistiteli, oprávnění pojistitele jednat za pojištěného při vzniku škodné události a požadovat identifikační údaje

³ Například ujednání § 9 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

⁴ Zejména informační povinnost.

poškozeného. Kromě toho OZ zakládá pojistiteli právo zjišťovat údaje o zdravotním stavu nebo o příčině smrti poškozeného.

Základní ustanovení týkající se náhrady majetkové a nemajetkové újmy obsahuje § 2894 – 2899 OZ. Právní úprava upřednostňuje náhradu škody uvedením do předešlého stavu, připouští však i peněžitý způsob náhrady. Rovněž je stanovena povinnost pojistitele nahradit pojištěnému škodu v případě, kdy pojištěný již škodu či újmu sám uhradil. Jestliže pojistitel s poškozeným ujedná jednorázovou výplatu náhrady, jde-li o práva s povahou opakovaného plnění, lze takto vyrovnat již vzniklá i budoucí práva pouze se souhlasem pojištěného. V návaznosti na účel pojištění odpovědnosti⁵ je založeno „tzv. *postižní právo*, jenž spočívá v právu pojistitele na náhradu pojistného plnění proti pojištěnému v případě, že pojištěný způsobil škodnou událost pod vlivem požití alkoholu nebo návykové látky nebo přípravku takovou látku obsahující. Postižní právo je vyloučeno v případě, kdy pojištěný užil lék předepsaný lékařem, který obsahoval alkohol nebo návykovou látku a zároveň nebyl informován výrobcem léku ani lékařem o skutečnosti, že v době působení léku nelze vykonávat činnost, která způsobila škodnou událost. Dále je uveden zánik pojištění odpovědnosti při změně vlastnictví či spoluvlastnictví majetku, a to dnem oznámení skutečnosti pojistiteli.

2.2 Znaky pojištění odpovědnosti

Již ze samotné povahy pojištění odpovědnosti plyne, že jej řadíme do kategorie *neživotního pojištění*.

Právní úprava definuje pojištění odpovědnosti jako pojištění škodové⁶. Jedná se o kogentní ustanovení OZ, zásadně tedy vylučuje odlišné jednání. Účelem škodového pojištění je nahradit snížení hodnoty majetku, ke kterému došlo v důsledku pojistné události, přičemž snížením hodnoty míníme vzniklou škodu či jinou újmu (Karfíková, Přikryl, Vybíral a kol., 2014). Škodový charakter pojištění se vyznačuje odhadnutelností výše škody, nahodilostí situace a vyplacením pouze skutečné újmy, která nesmí vést k obohacení.

⁵ Viz. kapitola 2.3 *Význam pojištění odpovědnosti pro podnikatele*.

⁶ Základní soukromoprávní dělení pojištění rozlišuje pojištění škodové a obnosové.

Koncepce pojištění odpovědnosti rozlišuje dva základní principy:

Loss occurance je základní princip příčiny vzniku újmy. Pojištění kryje události, jejichž příčina nastala v době trvání pojistné smlouvy. Uplatnit nárok lze i po uplynutí doby trvání smlouvy, avšak újma vznikla v době platnosti pojistné smlouvy.

Claims made je princip uplatnění nároku na náhradu újmy. Pojištění kryje události, jejichž příčina mohla nastat v minulosti, ale následky se projevují až v průběhu platné pojistné smlouvy. Uplatnit nárok lze pouze v době trvání pojistné smlouvy, avšak vznik újmy může nastat i dříve. Za vznik pojistné události se považuje datum, kdy poškozený písemně uplatnil nárok na náhradu újmy u pojištěného. U pojištění profesní odpovědnosti se setkáme vždy s tímto principem uplatnění nároku na náhradu újmy.

Konkrétní rozsah pojištění odpovědnosti stanoví pojistná smlouva a pojistné podmínky, avšak horní hranice pojistného plnění je určována tzv. limitem pojistného plnění. Tento limit se stanovuje na návrh pojistníka a bude tedy u každé fyzické či právnické osoby odlišný.

Pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání patří do zákonné kategorie pojištění. Pojištění obecné odpovědnosti podnikatelů a právnických osob a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti řadíme do skupiny dobrovolně smluvních pojištění. Pojištění profesní odpovědnosti pak řadíme do oblasti povinně smluvních pojištění. Základní rozdělení pojištění odpovědnosti na zákonné, povinně smluvní a dobrovolně smluvní znázorňuje *schéma 2.1*.

Schéma 2.1: Klasifikace pojištění odpovědnosti dle formy pojistně-právního vztahu

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI		
ZÁKONNÉ	POVINNĚ SMLUVNÍ	DOBROVOLNĚ SMLUVNÍ
<ul style="list-style-type: none">• pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	<ul style="list-style-type: none">• pojištění profesní odpovědnosti• pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	<ul style="list-style-type: none">• pojištění obecné odpovědnosti• pojištění odpovědnosti za škodu členů statutárních orgánů a dalších osob (D&O)

Zdroj: vlastní zpracování (2019)

Zákonné pojištění vzniká na základě příslušného právního předpisu. Nevzniká na základě smluvního závazku. Pojistitel pravidelně odvádí pojistné, a z toho jsou posléze financovány závazky splatné v daném roce bez ohledu na jejich vznik (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2014). Český právní řád vymezuje **pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání** jako jediné zákonné pojištění. Podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání určuje vyhláška Ministerstva financí ČR č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Rozsah, podmínky odpovědnosti a druhy náhrad škody a nemajetkové újmy stanovuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“). Do dne nabytí účinnosti jiné právní úpravy odkazuje zákoník práce na předcházející právní úpravu⁷, z níž primárně vychází povinnost zaměstnavatele pojistit se pro případ své odpovědnosti. Pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání slouží ke krytí škody vzniklé zaměstnancům při plnění pracovních úkolů. Krytí těchto škod je omezeno v rámci zákonného pojištění. Platí, že zaměstnavatel zaměstnávající alespoň jednoho zaměstnance musí mít sjednáno pojištění odpovědnosti. Pojistné si zaměstnavatel vypočítává ze základu shodného pro určení vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. K výpočtu se použije sazeb v rozmezí 2,8 až 50,4 promile, dle převažující činnosti zaměstnavatele, uvedených v sazebníku vyhlášky č. 125/1993 Sb. Správnost výpočtu a zaplacení pojistného musí zaměstnanec prokázat, jinak se má za to, že nebylo uhrazeno. Jestliže není pojistné uhrazeno správně a včas, zvyšuje se o 10 % dlužné částky za každý započatý měsíc. Pojišťovna se zavazuje hradit škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání v rozsahu, v jakém za škodu zaměstnavatel odpovídá dle zákoníku práce. Pojistnou událostí se rozumí vznik povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu.

Povinně smluvní pojištění vzniká na základě povinnosti uložené daným právním předpisem. Uzavřením pojistné smlouvy vzniká závazek mezi pojištěným a pojistitelem. Oproti zákonnému pojištění je zde možnost výběru pojistitele. Povinné pojištění upravuje ustanovení § 2779 – 2781 OZ. Jedná se o pojištění profesní odpovědnosti a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Dobrovolně smluvní pojištění uzavírá zájemce o pojištění s pojistitelem, a to ze své vlastní vůle na základě pojistné smlouvy. V kontextu pojištění odpovědnosti bude

⁷ Ustanovení § 205 odst. d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce (starý).

v následujících kapitolách věnována pozornost zejména pojištění obecné odpovědnosti a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O).

„Pro pojištění odpovědnosti je specifické, že všechny skutečnosti rozhodné pro vznik povinnosti pojištěného nahradit škodu či újmu a skutečnosti rozhodné pro poskytnutí pojistného plnění nemusí nastat v tentýž okamžik“ (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2014, s. 354). Rozhodnou skutečností může být vznik škody či následky nebo příčina.

Z obecných definičních znaků charakterizujících pojištění odpovědnosti vyplývá, že smyslem je chránit pojištěného při výkonu jeho činnosti, aby nedošlo k narušení rovnováhy pojištěného, a tím i k výkyvům v provádění dané činnosti. Účelem není obohacení pojištěného, nýbrž poskytnutí finančního krytí rizikových situací.

Jak již bylo zmíněno, předmětem pojištění odpovědnosti je právní vztah – odpovědnost za škodu. Dle Ducháčkové (2015) lze odpovědnost chápat z hlediska

- *subjektivní odpovědnosti*, jejímž předpokladem je **zavinění** škody ekonomického subjektu, a
- *objektivní odpovědnosti*, jež vzniká **bez ohledu na zavinění**, jedná se o odpovědnost za výsledek.

Pojištění odpovědnosti primárně vychází ze subjektivní odpovědnosti, což vyplývá ze samotné podstaty tohoto pojištění, tedy že odpovídáme za následky a nahrazujeme škody či újmy.

2.3 Význam pojištění odpovědnosti pro podnikatele

Lze konstatovat, že podnikatel si pojištění odpovědnosti sjednává ke zmírnění případných důsledků vlivem nahodilé události, ze které plyne jeho odpovědnost. Pojištění odpovědnosti se vyznačuje právním vztahem tří osob, jichž se týká případné pojistné plnění vyplývající z pojistné smlouvy (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2018). Jak plyne z definice uvedené v ustanovení § 2861 OZ, účastníky toho vztahu jsou pojištěný, pojistitel a poškozený. V pojištění odpovědnosti nevystupuje pojistitel jako osoba odpovědná za škodu. Pojistitel hradí za pojištěného škodu, a to na základě smluvního závazku, vzniklou poškozenému (Hulmák a kol., 2014).

Ekonomickým účelem pojištění odpovědnosti je poskytnutí pojistné ochrany pojištěnému ve formě jistoty v situaci, kdy vzniká pojištěnému povinnost k náhradě újmy

vzniklé poškozenému. Jistotou rozumíme poskytnutí finančního krytí z pojistného plnění pojistitele. (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014)

Jistou formu ochrany poskytuje pojištění odpovědnosti také pro poškozeného, což znamená, že na něj nedopadá riziko případné neschopnosti škůdce vzniklou škodu nahradit, protože je kompenzována formou pojistného plnění z pojištění odpovědnosti. Tato ochranná funkce má význam především v oblasti povinného smluvního pojištění, jenž se vztahuje na povinnost osoby sjednat si toto pojištění pro případ vzniku škody související s rizikovou činností, a to zejména z důvodu ochrany zájmů poškozených (Karfíková, Přikryl, Vybíral a kol., 2014).

2.4 Druhy pojištění odpovědnosti

Následující kapitola je věnována třem druhům pojištění odpovědnosti – pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele, pojištění profesní odpovědnosti a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu (D&O).

2.4.1 Pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele

Obecné odpovědnostní pojištění podnikatele se vztahuje na rizika plynoucí z jeho činnosti. Pojištění zabezpečuje náhradu škody vzniklé třetí osobě na zdraví, úmrtím, poškozením nebo zničením a ztrátou věci, finanční ztrátu spojenou s provozem podnikatele, případně i náklady právní ochrany (Ducháčková, 2015). Pro určité obory podnikání lze sjednat specializované produkty na míru. Konkrétní rozsah pojištění stanoví pojistná smlouva. Například Ducháčková (2015) uvádí, že do pojištění obecné odpovědnosti lze zahrnout:

- *provozní činnost,*
- *odpovědnost z držby nemovitostí,*
- *odpovědnost za škody na věcech vnesených a odložených,*
- *odpovědnost za škody na pronajatých prostorách,*
- *odpovědnost za škody na cizích věcech (nebo zvířatech) užívaných,*
- *odpovědnost za škody na cizích věcech (nebo zvířatech) převzatých za účelem provedení objednané činnosti,*
- *odpovědnost za škody na věcech zaměstnanců, a*
- *regresy zdravotních pojišťoven.*

Tento výčet je pouze ilustrativní a zahrnuje jen nejčastější případy odpovědnosti, vždy záleží na konkrétním zaměření oboru podnikatele. V závislosti na nabídce pojistitelů na pojistném trhu lze tento výčet rozšířit o možnosti dalších připojistitelných rizik. Pro představu je uvedena nabídka dvou největších pojistitelů na českém pojistném trhu – Allianz pojišťovny a pojišťovny Kooperativa.

Aktuální nabídka

Pojišťovna Allianz nabízí pojištění odpovědnosti za škodu podnikatele a průmyslu, které *„se vztahuje na povinnosti pojištěného k náhradě újmy způsobené podnikatelskou činností pojištěného, vadou výrobku, výkonem vlastnických práv k nemovitostem, na pronajatých nemovitostech, na věcech zaměstnanců a při praktickém vyučování, náklady léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou a poskytnutých dávek sociálního pojištění, na věcech převzatých, užívaných, odložených a vnesených, v rámci společenství vlastníků bytových jednotek, v souvislosti s výkonem činnosti statutárního orgánu společenství vlastníků, škody na podzemních a nadzemních vedeních, na převzatých vozidlech a plavidlech, škody na podzemních a nadzemních vedeních, utrpěnými duševními útrapami (peněžitá náhrada nemajetkové újmy), náklady občanského soudního řízení o náhradě škody, náklady na mimosoudní projednání nároků poškozeného.“* (Peníze.cz, 2000-2019)

Kooperativa pojišťovna nabízí pojištění TREND pro malé a střední podnikatele, které zahrnuje *„odpovědnost za újmu vyplývající z provozu firmy, včetně odpovědnosti za újmu způsobenou vadou výrobku a vadou práce po předání, vyplývající z vlastnictví nemovitosti, na odložených věcech zaměstnanců nebo zákazníků, na věcech převzatých a užívaných, náklady zdravotní pojišťovny a orgánu nemocenského pojištění.“* (Kooperativa pojišťovna, 2017) Pojišťovna nabízí také pojištění nemovitých objektů, movitých předmětů – vybavení firmy, skla a další.

Škoda z provozní činnosti

Odpovědnost z provozní činnosti je definována v ustanovení § 2924 OZ. Za škodu z provozu odpovídá provozovatel závodu nebo jiného zařízení sloužící k výdělečné činnosti. K újmě, resp. škodě musí dojít z provozu, a to buď vlastní provozní činností, věcí použitou při provozní činnosti nebo vlivem provozní činnosti na okolí. Vlastní provozní činností rozumíme *„samotné využití technologických postupů, např. dodávka elektřiny, plynu, těžební, zemědělské a jiné výrobní postupy.“* (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014) Věcí použitou při provozní činnosti podle rozsudku Nejvyššího soudu 25 Cdo 1117/2008 ze dne 25. února 2011

může být například „strom, který poškodil svým pádem vozidlo zaparkované v areálu autokempu. Za provozní činnost lze považovat i provozování autokempu, jestliže je pravidelnou výdělečnou činností, která je spojena s nabízením (a organizací) různých druhů služeb (ubytování, parkování vozidel, napájení obytných vozů energií apod.) v areálu k tomu vyhrazeného tábořiště, a to za pomoci zařízení a věcí, které jsou jeho součástí.“ Oproti tomu Nejvyšší soud judikoval, že provedení lékařského zákroku samo o sobě není provozní činností. „Za provozní činnost lze v tomto případě považovat provozování nemocnice. Příčinou poškození zdraví žalované je tedy následek operace, nikoliv následek provozní činnosti.“ (srov. Usnesení Nejvyššího soudu 25 Cdo 2743/2010 ze dne 3. března 2009). Vlivem provozní činnosti na okolí rozumíme nepříznivé účinky vypouštěné do ovzduší, které vznikají při spalování energií, zejména ve výrobních podnicích a mají vliv na kvalitu plodin, rostlin a trvalých lesních porostů (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014).

Existují také *liberační důvody*, které mohou zprostit provozovatele povinnosti nahradit škodu, a to především pokud prokáže, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo.

Odpovědnost z držby nemovitostí

V souvislosti s vlastnictvím či spoluvlastnictvím nemovitosti vzniká majiteli či spolumajiteli také odpovědnost za újmu vzniklou třetí osobě. Nahradit škodu, případně jinou újmu je pojištěný povinen v případě, že došlo k ublížení na zdraví nebo usmrcení v souvislosti s vlastnictvím, držbou, nájmem nebo správou hmotné movité věci. Konkrétní rozsah pojištění stanoví pojistná smlouva a pojistné podmínky pojišťovny. Příkladem újmy, na kterou se může pojištění vztahovat je pád sněhu, ledu, omítky či střešní krytiny z nemovitosti na jinou osobu, případně vozidlo. (Pojisteni.cz, 2019)

2.4.2 Pojištění profesní odpovědnosti za škodu

V České republice existuje několik desítek povinných odpovědnostních pojištění, která souvisejí se získáním určitého oprávnění k výkonu dané činnosti, s provozováním nebo samotným výkonem činnosti a mohou způsobit majetkovou či nemajetkovou újmu a mají povahu zvýšeného rizika. Pojištění profesní odpovědnosti poskytuje ochranu především pojištěnému, který může svou činností způsobit újmu třetí osobě. Ochrana je poskytována v tom smyslu, že případný závazek k náhradě újmy neponese škůdce (pojištěný). (Švestka, Dvořák, Fiala a kol., 2014)

Povinnost existence tohoto pojištění vyplývá z ustanovení § 2779 - 2781 OZ, jenž odkazuje na zvláštní právní předpisy, které povinné pojištění předepisují. Sjednání pojištění profesí odpovědnosti je nezbytným předpokladem pro výkon daného povolání. K takovým povoláním patří zejména advokáti, architekti, lékaři, autorizovaní inženýři, daňoví poradci, auditoři, účetní, pojišťovací agenti, makléři apod. Vztahuje se především na omyly a chyby pojištěného v souvislosti s výkonem profesní činnosti.

2.4.3 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O)

Toto pojištění je určeno členům statutárních orgánů nebo dozorčích orgánů a manažerům obchodních společností nebo družstev. Obecně se pro toto pojištění používá zkratka „D&O“, což je z anglického překladu „Directors and Officers Liability“. Právní vztah vzniká mezi třemi subjekty tohoto pojištění, a to mezi pojistitelem (společnost), pojištěným (člen statutárního nebo jiného orgánu společnosti) a pojistníkem (pojišťovna).

Smyslem pojištění je ochrana zájmů společnosti tak, aby škoda způsobena členy jejich orgánů neohrozila stabilitu a dobrou pověst společnosti. *Poškozeným a* současně *nárokujejícím* může být samotná společnost, která utrpěla škodu nebo být pouze *nárokujejícím*, kdy poškozený je věřitel nebo akcionář. Pojištění kryje škodu v souvislosti s nedbalostním jednáním (konáním i opomenutím) člena statutárního či jiného orgánu nebo manažera společnosti. Jedná se také o porušení zákonné povinnosti vykonávat funkci člena orgánu společnosti s péčí řádného hospodáře. Výše pojistného plnění závisí na „*výši limitů, velikosti společnosti, velikosti aktiv, velikosti tržeb, počtu dceřiných společností, historie společnosti apod.*“ (Vomáčka, 2006)

Pojištění D&O kryje v základním rozsahu zejména (OPOJISTENI, 2015):

- „*náklady na právní zastoupení,*
- *náklady na šetření,*
- *náklady na kauci,*
- *náklady na zachování dobré pověsti,*
- *náklady v řízení proti majetku a osobní svobodě,*
- *náklady v souvislosti s extradičním řízením,*
- *náklady v souvislosti se zásahem regulatorního orgánu,*
- *náklady na obranu ve vztahu ke škodám na zdraví a na majetku, a*
- *náklady na osobní a rodinné výdaje.*“

Do základu lze rovněž zahrnout například *pojištění dceřiných společností, pojištění pokut a penále uplatněných vůči manažerům* apod. (OPOJISTENI, 2015)

2.5 Shrnutí kapitoly

Cílem této kapitoly byla definice základních pojmů souvisejících s pojištěním odpovědnosti, které jsou nezbytné pro pochopení jak významu, tak i rozsahu jednotlivých druhů pojištění odpovědnosti podnikatele. Podstatnou součástí bylo také právní vymezení pojištění odpovědnosti a charakteristika základních znaků, jimiž se pojištění odpovědnosti vyznačuje, a to zejména pro využití v praktické části diplomové práce.

3 Pojištění vozidel

Vzhledem k rostoucímu počtu osobních i nákladních automobilů na silnicích, ale také k růstu vydávaných řidičských oprávnění, nabývá pojištění vozidel podstatně na svém významu. V rámci pojištění vozidel rozlišujeme několik druhů pojištění, které budou definovány v následující kapitole. Jedná se o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (POV) a havarijní pojištění. V oblasti přepravy bude zmíněno pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele. U jednotlivých druhů je úvodem zmíněna příslušná právní úprava, jež se vztahuje na dané pojištění. Cílem této kapitoly je popsat jednotlivá pojištění vozidel, zejména jejich předmět, rozsah, limity a význam pro podnikatele.

3.1 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (POV)

S rozvojem automobilové dopravy v polovině 19. století vzrostla také poptávka po ochraně před riziky velkých škod na vozidlech ze strany vlastníků motorových vozidel. Do roku 1933 bylo pojištění pouze dobrovolné. Postupem času se vyvíjela úprava náhrady škody účastníků silničního provozu. Povinné smluvní pojištění bylo zavedeno zákonem č. 81/1935 Sb., o jízdě motorovými vozidly. V rámci tohoto zákona byla zakotvena povinnost pro majitele vozidla pojistit sebe i osobu, jenž vozidlo řídí s jeho vědomím, samotné vozidlo tedy nebylo pojištěno. Vzhledem k rostoucímu společenskému význam automobilového provozu, ale také ochraně účastníků silničního provozu, došlo ke změně formy pojištění zákonem č. 56/1950 Sb., o provozu na veřejných silnicích. Zákonné pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (lidově „povinné ručení“) vzniklo na základě *existence motorového vozidla nebo přidělení registrační značky*. Aktuální znění zákona je ovlivněno zejména směrnicemi Evropské unie, jako snaha o sjednocení právní úpravy v rámci celého společenství. (Kazda, Kazdová, 2016)

Obecnou právní úpravu nalezneme v ustanovení § 2861 – 2867 OZ. Problematika škody z provozu dopravních prostředků je zakotvena v ustanovení § 2927 – 2932 téhož zákona.

Zvláštní právní úprava vychází z práva EU, konkrétně ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES, ze dne 16. září 2009, *o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění*. Tato směrnice byla implementována do českého právního řádu zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a

o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), který nabyl účinnosti 30. července 1999 (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2018).

Změny zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla se implementují zákonem č. 47/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

3.1.1 Základní charakteristika

Dle ustanovení § 2861 OZ lze pojištění odpovědnosti z provozu vozidla sjednat pouze jako pojištění škodové „*neboť účelem daného pojištění je získání náhrady škody, dojde-li v důsledku pojistné události ke škodě na zdraví, vzniku majetkové újmy či škodě jiné*“ (Zárybnická, Schelle, 2010, s. 101).

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla řadíme do kategorie povinně smluvních pojištění, z čehož vyplývá, že „*je vlastník vozidla povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti, a to u některého z pojistitelů, který obdržel licenci k provozování tohoto pojištění.*“ (Ducháčková, 2015, s. 212)

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je určeno vlastníku či provozovateli silničního vozidla, které je zapsáno v registru silničních vozidel. Dle ustanovení § 1 odst. 2 písm. a) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je již zápis do registru podmíněn existencí pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. (Kazda, Kazdová, 2016) Jestliže je vlastníkem více osob, pak plní povinnosti pojistníka ten ze spoluvlastníků, který k tomu byl písemně pověřen. Nebyl-li nikdo písemně pověřen, pak plní povinnosti všichni spoluvlastníci vozidla společně a nerozdílně.

Jednou pojistnou smlouvou lze pojistit odpovědnost z provozu více vozidel, mají-li téhož vlastníka či provozovatele nebo pokud má pojistník na uzavření smlouvy pojistný zájem. Tímto pojistným zájmem může být poskytnutí úvěru nebo jiné finanční služby za účelem nabytí vlastnického práva k vozidlu. Totéž platí v případě, že jsou vlastník nebo provozovatel vozidla a pojistník součástí stejného koncernu.

Pojištění odpovědnosti musí být sjednáno po celou dobu, kdy je vozidlo zapsáno v registru silničních vozidel, a to i v případě, že je vozidlo ponecháno na pozemní komunikaci. Výjimku však tvoří vozidlo, jenž je v registru zapsáno jako vyřazené z provozu, vyvezené do jiného státu nebo zaniklé či odcizené.

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu nemá dle ustanovení § 5 zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla:

- řidič cizozemského vozidla, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě nebo vozidla, jejichž pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu,
- vozidla složek integrovaného záchranného systému neužívaná pro podnikání a zařazená do přílohy poplachového plánu integrovaného záchranného systému kraje,
- vozidla provozována Bezpečnostní informační službou, Generální inspekcí bezpečnostních sborů, Vojenským zpravodajstvím, Úřadem pro zahraniční styky a informace, Policií České republiky, sborem dobrovolných hasičů obce a pověřenými celními orgány, které mají postavení policejního orgánu.

3.1.2 Rozsah pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

„Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla poskytuje pojistnou ochranu pojištěnému pro případ škod způsobené provozem vozidla.“ (ČKP, 2019) Pojistnou ochranu poskytuje pojistitel, který hradí za pojistníka škody, příp. nemajetkové újmy vzniklé poškozenému.

Povinnost nahradit vzniklou újmu vychází z úpravy obsažené v OZ, konkrétně v ustanovení § 2927 – 2932, kde je definována jako zvláštní povinnost k náhradě škody způsobené provozem dopravních prostředků. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla se vztahuje na každou osobu, která je povinna nahradit újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě.

Pojištěný má na základě pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla právo, aby za něj pojistitel uhradil poškozenému:

- způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením dle autorů Kazda, Kazdová (2016, s. 37), se jedná konkrétně o „ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti s výjimkou ztráty krytou z nemocenského pojištění nebo invalidního důchodu, pojistitel hradí také ztrátu osob, pro které měl poškozený vykonávat dobročinné či dobrovolné práce, ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, ztrátu na důchodu, bolestné, ztížení společenského uplatnění, náklady léčení zraněného vynaložené zdravotní pojišťovnou, účelně vynaložené náklady spojené s léčením např. poplatky u lékaře, doprava k lékaři atd., náklady pohřbu a jednorázové odškodnění pozůstalých.“,
- účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete a způsobenou škodu vzniklou poškozením, zničením nebo ztrátou věci, jakož i škodu vzniklou odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat,
- ušlý zisk,
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením,
- uplatněný a prokázaný nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění,
- regresní náhrady předepsané k úhradě pojištěnému dle zákona o nemocenském pojištění a
- případně náklady hasičského záchranného sboru nebo jednotek sborů dobrovolných hasičů obce.

Ustanovení § 7 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla definuje také výluky z pojistného plnění, tedy situace, kdy pojistitel není povinen hradit způsobenou újmu. Pojistitel nehradí:

- újmu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla újma způsobena,
- škodu a ušlý zisk, kterou je pojištěný povinen nahradit svému manželu nebo osobám, které s ním v době vzniku škodné události žily ve společné domácnosti, s výjimkou ušlého zisku, jestliže tato škoda souvisí s újmou na zdraví nebo usmrcením,
- škodu na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech přepravovaných tímto vozidlem, s výjimkou škody způsobené na věci, kterou měla tímto vozidlem přepravovaná osoba v době škodné události na sobě nebo u sebe, a to v rozsahu v jakém je pojištěný povinen škodu nahradit,
- škodu a ušlý zisk vzniklé mezi vozidly jízdní soupravy tvořené motorovým a přípojným vozidlem, jakož i škodu na věcech přepravovaných těmito vozidly, nejedná-li se o škodu způsobenou provozem jiného vozidla,
- újmu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla,
- náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku újmy na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato újma způsobena,
- újmu způsobenou provozem vozidla při jeho účasti na organizovaném motoristickém závodu nebo soutěži, s výjimkou újmy způsobené při takovéto účasti, jestliže je řidič při tomto závodu nebo soutěži povinen dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích a
- újmu vzniklou provozem vozidla při teroristickém činu nebo válečné události, jestliže má tento provoz přímou souvislost s tímto činem nebo událostí.

Jelikož je pojistitel povinen hradit za pojištěného újmu pouze za podmínek stanovených v zákoně o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, je účelné definovat rovněž výluky z pojistného plnění jako prevenci proti pojistným podvodům. Podstatou tohoto výčtu výluk z pojistného plnění je, že viník dopravní nehody jako řidič vozidla si způsobenou újmu hradí sám. (Kazda, Kazdová, 2016)

3.1.3 Pojistná smlouva

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla vzniká na základě pojistné smlouvy mezi **pojistníkem** (tj. fyzická nebo právnická osoba) a **pojistitelem** (tj. pojišťovna, která je oprávněna na území ČR provozovat pojištění odpovědnosti).

Uzavřené pojištění odpovědnosti z provozu vozidla se vztahuje na všechny pojištěné osoby, uvedené v pojistné smlouvě, jenž odpovídají za škodu způsobenou provozem vozidla. Osoba, která má právo na náhradu škody z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je **poškozený**. Způsobení škody vzniklé provozem vozidla je **škodnou událostí**. Jestliže je škodná událost spojena s povinností pojistitele nahradit vzniklou újmu jedná se o **pojistnou událost**. S jednou škodnou událostí může být spojeno více pojistných událostí, jelikož danou škodnou událostí může být zasaženo více subjektů či objektů. (Karfíková, Přikryl, Vybíral a kol., 2018)

Ustanovení § 3 odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla stanovuje obligatorní náležitosti pojistné smlouvy. Pojistná smlouva musí vždy obsahovat:

- určení pojistitele a pojistníka,
- údaje o vozidle (za účelem jednoznačné identifikace vozidla, např. VIN, státní poznávací značka, číslo technického průkazu atd.),
- dobu trvání pojištění (může být odlišná od doby trvání pojistné smlouvy),
- limit pojistného plnění,
- výši pojistného, jeho splatnost a způsob jeho placení a
- formu a místo oznámení škodné události, je-li pojištění odpovědnosti provozováno formou dočasného poskytování služeb, rovněž adresu bydliště nebo místa podnikání, anebo sídlo škodního zástupce podle ustanovení § 9 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

Zelená karta

Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy, týkající se tuzemského vozidla, vydá pojistitel pojistníkovi zelenou kartu. Ta má charakter mezinárodního osvědčení a zároveň slouží jako jediný doklad o platnosti trvání pojištění při silniční kontrole. Řidič vozidla je proto povinen mít vždy tuto zelenou kartu u sebe. Zelená karta obsahuje údaje o pojistníkovi, resp. provozovateli a pojistiteli, platnost, kód země, kód pojistitele a číslo zelené karty, registrační značka (není-li, uvede se VIN nebo číslo podvozku nebo motoru), druh vozidla,

značka vozidla a územní platnost. Zelená karta prokazuje nejen to, že má řidič sjednáno pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ale také umožní vstup a provoz vozidla na území cizího státu bez nutnosti uhradit finanční částky jinak požadované za tzv. hraniční pojištění⁸. Zelená karta se vydává na dobu nejméně 15 dnů a nejdéle na dobu 1 roku.

Pojistné

Pojistník se zavazuje v pojistné smlouvě platit pojistiteli stanovenou výši pojistného. Pojistné je tedy částka, která náleží pojistiteli za poskytnutí pojištění. Pojistné stanovuje pojistně matematickými metodami pojistitel. Při stanovení výše pojistného pojistitel zohledňuje dle ČKP (2019) zejména:

- celkový předcházející škodný průběh pojištění odpovědnosti pojistníka, a to přírůžkou nebo slevou z pojistného, avšak v pojistné smlouvě lze ujednat, že se zohlední škodný průběh osoby, která vozidlo provozuje, jde-li o osobu odlišnou od pojistníka,
- kategorii vozidla (osobní automobil, tahač atd.),
- zdvihový objem válců nebo výkon motoru,
- zvolený limit pojistného plnění a
- segmentační kritéria (např. věk, bydliště vlastníka vozidla, stáří vozidla apod.).

Způsob stanovení výše pojistného musí pojistitel předložit ke kontrole České národní bance na její písemné vyžádání, a to včetně statistických údajů, na kterých je způsob stanovení výše pojistného založen.

Pojistitel zohledňuje při stanovení výše pojistného zejména výkon motoru (čím vyšší výkon, tím roste i pojistné), objem válců (s rostoucím objemem se navyšuje také výše pojistného), celková hmotnost vozidla (čím vyšší hmotnost, tím vyšší pojistné), palivo (každý pojistitel zohledňuje typ paliva individuálně), počet sedadel a maximální počet osob (čím je počet vyšší, tím je pojistné vyšší), datum první registrace (čím je datum první registrace starší, tím je pojistné nižší), mezinárodní poznávací značka (u jiného, než ČR je pojistné vyšší), typ výroby (vozidlo domácí výroby má obvykle nižší pojistné než vozidlo zahraniční výroby), užití vozidla (u soukromého účelu je pojistné nižší než u podnikatelského užití), druh vozidla

⁸ „Povinnost uzavřít hraniční pojištění se vztahuje na řidiče vozidel registrovaných v cizině na něž se nevztahuje záruka o existenci pojištění od kanceláře pojistitelů cizího státu, respektive na ty řidiče, kteří nejsou držiteli platné zelené karty. Hraniční pojištění se vztahuje na způsobení škody provozem cizozemského vozidla, k němuž došlo na území České republiky nebo na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého jiného státu Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarska.“ (ČKP, 2014)

(individuálně pojistitel posuzuje osobní automobily, nákladní vozidla či motocykly), specifikace typu vozidla (každý pojistitel zohledňuje specifikaci typu vozidla individuálně), rok výroby (čím starší vozidlo, tím se cena pojistného snižuje), zabezpečení, případně výbava vozidla (čím vyšší zabezpečení vozidla, tím je pojistné nižší, vyšší výbava vozidla zvyšuje pojistné) a územní působnost vozidla (čím větší územní působnost, tím vyšší cena pojistného).

Přerušení pojistné smlouvy

Pojistnou smlouvu lze přerušit pouze v případě, že je tak ujednáno přímo v pojistné smlouvě. Před počátkem přerušení musí pojistník prokázat pojistiteli, že vozidlo bylo vyřazeno z provozu, to znamená, že „*příslušenému orgánu evidence byla odevzdána státní poznávací značka a osvědčení o registraci vozidla.*“ (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2018, s. 381) V době přerušení pojištění odpovědnosti z provozu vozidla pojistníkovi nevzniká povinnost *platit pojistné a pojistitel nemá povinnost plnit*. V době přerušení nesmí být vozidlo provozováno ani umístěno na pozemní komunikaci. Přerušení pojištění odpovědnosti z provozu vozidla má smysl v případě, že pojistník opouští Českou republiku na delší období. Přerušení je ukončeno na základě žádosti vlastníka vozidla, přičemž pojistná smlouva pokračuje od doby oznámení ukončení přerušení vlastníkem, není tedy potřeba uzavírat novou pojistnou smlouvu (Kazda, Kazdová, 2016).

3.1.4 Limity pojistného plnění

Limitem pojistného plnění se rozumí podle ustanovení § 3a odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, maximální výše plnění pojistitele, jenž je hrazena z povinného ručení poškozenému. Tento limit se vztahuje na jednu škodnou událost. Výše limitu pojistného plnění musí být sjednána v pojistné smlouvě. V případě újmy na zdraví nebo usmrcení je minimální zákonem stanovený limit pojistného plnění 35 000 000 Kč na každého zraněného nebo usmrceného, včetně náhrady nákladů vynaložených na péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění. V případě věcné škody a ušlého zisku činí minimální limit pojistného plnění 35 000 000 Kč bez ohledu na počet poškozených.

Jestliže uplatňuje nároky na náhradu škody více poškozených a současně je převýšena hodnota sjednaného limitu pojistného plnění, pak bude pojistitel tyto nároky krátit v poměru, v jakém je sjednaný limit pojistného plnění k celkovému součtu nároků všech poškozených. (Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol., 2018) U každého pojistného plnění pak výpočet probíhá dle uvedeného *schématu 3. 1.*

Schéma 3.1: Výpočet pojistného plnění

$$\text{výše pojistného plnění} = \text{výše nároku poškozeného} \times \frac{35 \text{ milionů Kč / vyšší dohodnutý limit}}{\text{součet celkové výše nároků všech poškozených}}$$

Zdroj: Karfíková, Příkryl, Vybíral a kol. (2018, s. 385)

Limit pojistného plnění lze v pojistné smlouvě sjednat vyšší než zákonem stanovené minimum. V případě, že je výše nároku poškozeného vyšší než dohodnutý limit, pak hodnotu převyšující daný limit hradí pojištěný sám.

3.1.5 Česká kancelář pojistitelů (ČKP)

Česká kancelář pojistitelů (dále jen „ČKP“) je právnickou osobou, která je zřízena zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jako profesní organizace pojistitelů. ČKP sdružuje pojistitele, jenž mají oprávnění poskytovat na území České republiky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Oprávnění⁹ poskytovat povinné ručení mají v současné době pojišťovna Allianz, AXA pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna, Česká pojišťovna, ČSOB pojišťovna, Direct pojišťovna, Generali pojišťovna, Hasičská vzájemná pojišťovna, Kooperativa pojišťovna, PRVNÍ KLUBOVÁ, Slavia pojišťovna, UNIQA pojišťovna a Pojišťovna VZP.

Do působnosti ČKP náleží správa garančního fondu a fondu zábrany škod, sjednávání hraničního pojištění a provoz informačního střediska, zabezpečení plnění úkolů souvisejících s jejím členstvím v Radě kancelářů, uzavírání dohod s kanceláři pojistitelů cizích států a garančními fondy cizích států, informačními středisky a orgány pověřenými v jiných členských státech, vyřizováním žádostí o náhradní plnění a zabezpečuje úkoly vyplývající z těchto dohod, spolupráce se státními orgány ve věcech týkajících se pojištění odpovědnosti,

⁹ Povolení k provozování pojištění odpovědnosti uděluje Česká národní banka.

vedení evidence a statistiky pro účely pojištění odpovědnosti, předcházení vzniku škodných událostí v provozu na pozemních komunikacích a předcházení pojistným podvodům v pojištění souvisejícím s provozem vozidel a zpracovávání pro potřeby své, svých členů nebo kanceláří pojistitelů cizích států a jejich členských pojišťoven, údaje o dopravních nehodách od Policie České republiky způsobem umožňujícím dálkový přístup k údajům.

Jak již bylo zmíněno, ČKP spravuje dva fondy významné zejména z hlediska povinného ručení. **Garanční fond** slouží k náhradě škody způsobené nepojištěnými vozidly a další škody uvedené v ustanovení § 24 odst. 2 zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (ČKP, 2019). Garanční fond je tvořen „*příspěvky pojistitelů, z pojistného za hraniční plnění, z přijatých regresních náhrad a z přijatých příspěvků placených ČKP v případě nesplnění povinností pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.*“ (Karfíková, Přikryl, Vybíral a kol., 2018, s. 406) Dále vytváří také **fond zábrany škod**, jehož prostředky slouží k předcházení a zmírňování následků (škod) vznikajících provozem vozidel. Fond zábrany škody je tvořen příspěvky pojistitelů, nejméně však 3 % z přijatého pojistného z pojištění odpovědnosti ročně. Prostředky fondu zábrany škod jsou použity pouze na úhradu nákladů uvedených v ustanovení § 24a odst. 3 zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, například jsou tyto prostředky rozdělovány mezi hasiče, záchranáře a subjekty, jenž se podílejí na prevenci a zábrany škod.

K dalším významným činnostem ČKP patří vedení statistik pro účely pojištění odpovědnosti. Nejnovější statistika z hlediska počtu pojištěných vozidel uvádí počty pojištění u jednotlivých typů vozidel. Dle údajů ČKP každoročně přibývá počet vozidel se sjednaným pojištěním odpovědnosti z provozu vozidla. V roce 2018 přibylo 308 301 vozidel oproti předcházejícímu roku. Na základě odhadů ČKP se počet nepojištěných vozidel pohybuje okolo 143 000. Na **obrázku 3.1** můžeme vidět strukturu a počet pojištěných vozidel k 31. 8. 2018. ČKP eviduje celkový počet pojištěných na 8 075 454 vozidel.

Obrázek 3.1: Počet pojištěných vozidel k 31. 8. 2018

moto do 50 ccm	356 551	OA do 1000 ccm	249 912
moto 51 - 350 ccm	252 916	OA 1001 - 1350 ccm	1 061 768
moto 351 - 500 ccm	43 124	OA 1351 - 1850 ccm	1 989 160
moto nad 500 ccm	206 055	OA 1851 - 2500 ccm	1 895 804
moto celkem	858 646	OA nad 2500 ccm	256 606
		OA celkem	5 453 250
	nákladní do 3,5 t	141 895	
	nákladní 3,5 - 12 t	61 783	
	nákladní nad 12 t	55 173	
	nákladní celkem	258 851	
autobusy MHD	6 085	traktory	224 997
trolejbusy MHD	774	ruční vozíky,	
ost. autobusy do 5 t	1 361	kultivátory	102 478
ost. autobusy nad 5 t	11 024	celkem	327 475
celkem	19 244		
obytný automobil	11 513	přípojná do 750 kg	768 326
sanitní automobil	2 104	přípojná nad 750 kg	277 400
tahač návěsů	47 064	návěsy	51 581
celkem	60 681	celkem	1 097 307

Zdroj: Zpracováno podle dat ČKP (2018); vlastní zpracování

Při sjednávání povinného ručení se nabízí možnost sjednání dalších doplňkových připojištění, která v základním rozsahu povinného ručení nenajdeme. Jedná se zejména o „*pojištění čelního skla nebo všech skel ve vozidle, pojištění osob ve vozidle (úrazové pojištění), pojištění zavazadel, úhradu nákladů na pronájem náhradního vozidla, připojištění asistenčních služeb a pojištění pro případ živelních událostí*“. (ČKP, 2019)

3.2 Havarijní pojištění

K povinnému ručení je nejčastěji sjednáváno **havarijní pojištění**. Oproti povinnému ručení je sjednání havarijního pojištění dobrovolné a řadíme ho tedy do kategorie dobrovolně smluvních pojištění. Účelem havarijního pojištění je ochrana vozidla před jeho zničením, poškozením či odcizením. Předmětem pojištění mohou být vozidla všech kategorií (osobní automobily, motocykly, nákladní auta, tahače atd.).

V rámci havarijního pojištění lze pojistit riziko „*havárie, živelní události, odcizení celého nebo části vozidla a vandalismus*“. (ČAP, 2014) V pojistné smlouvě o havarijním pojištění je sjednána také spoluúčast, tedy částka, kterou se pojištěný podílí na úhradě škody. Smyslem spoluúčasti je zejména neoznamování všech drobných škod pojistiteli, ale také slouží jako prevence proti pojistným podvodům. „*Výši pojistného ovlivňuje kategorie/druh vozidla, značka a typ vozidla, výše pojistné částky, výše zvolené spoluúčasti, stáří vozidla, předchozí škodní průběh, zabezpečení vozidla, věk pojištěného atd.*“ (ČAP, 2014)

Havarijní pojištění často zahrnuje také asistenční služby, mezi které patří technické asistence (odtah vozidla, vyproštění vozidla, opravení porouchaného vozidla, půjčení náhradního vozidla, dopravu domů nebo do cíle a další) a právní asistence (telefonickou komunikaci při silniční kontrole, vyřizování nároků na náhradu škody na vozidle a další) (ČAP, 2014).

3.2.1 Aktuální nabídka

Konkrétní rozsah pojištění, výluky, ale také výše pojistného se u různých pojistitelů liší. Vždy je nutné řádně prostudovat pojistné podmínky daného pojištění. Pro představu o konkrétním rozsahu pojištění je uvedena aktuální nabídka dvou největších pojišťoven sjednávajících havarijní pojištění na českém pojistném trhu – Allianz pojišťovny a pojišťovny Kooperativa.

Allianz pojišťovna nabízí havarijní pojištění ve dvou variantách, a to ALLRISK a MINIRISK (Allianz, 2019). ALLRISK je doporučována pojišťovnou Allianz (2019) pro auta novější, tedy do stáří 7 let a nabízí širokou škálu doplňkových pojištění a připojištění. Podle toho, jaká doplňková pojištění či připojištění si klient zvolí je pak stanovena výše pojistného. Územní platnost havarijního pojištění je omezena na Evropu a Turecko s výjimkou Běloruska, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. Tato varianta se sjednává s fixní spoluúčastí. Základní rozsah tohoto pojištění nabízí základní asistenci a právní poradenství.

Dále lze připojistit dle Allianz (2019) následující rizika:

- **havárie** – kryje škodu způsobenou nárazem, střetem a pádem vozidla a dále poškození vnější lakované části vozidla chemickými látkami,
- **živěl** – například vichřice, krupobití, úder blesku, povodeň, záplava, pád větve,
- **odcizení** – krádež celého vozidla nebo jeho vnější části, zmocnění se vozidla loupeží, krádež vnitřního vybavení vloupáním,
- **poškození zaparkovaného vozidla zvířetem** – například kočka poškrábe kapotu, kuna překouše kabely, býk poškodí plechy vozidla,
- **vandalismus** – poškození nebo zničení zaparkovaného vozidla prokazatelně úmyslným jednáním třetí osoby,
- **GAP** – zaručuje, že pokud dojde k úplnému zničení nebo poškození vozidla v prvních třech letech je vyplaceno pojistné plnění ve výši pořizovací ceny vozu,
- **pojištění skel vozidla** – pojištění všech skel vozidla včetně střešního skla,
- **přímá likvidace** – zabezpečuje komunikaci s pojišťovnou osoby, která škodu způsobila, vztahuje se na všechny přepravované osoby, s limitem 70 mil. Kč pro újmu na zdraví či usmrcení a 70 mil. Kč pro věčné škody a ušlý zisk, platí pouze pro území ČR,
- **pojištění zavazadel ve vozidle** – vztahuje se i na nosiče zavazadel a střešní boxy, na výběr je několik limitů plnění – 15 tis. Kč, 30 tis. Kč, 50 tis. Kč nebo 100 tis. Kč,
- **úrazové pojištění nezletilých dětí pojistníka ve vozidle** – pojistné částky u úrazového pojištění dětí ve vozidle jsou 300 000 Kč v případě smrti následkem úrazu, 600 000 Kč v případě trvalých následků úrazu, 150 Kč denní odškodné při léčení úrazu, 150 Kč denní odškodné při pobytu v nemocnici,
- **pojištění dětských autosedaček ve vozidle** – sjednává se společně s úrazovým pojištěním nezletilých dětí pojistníka ve vozidle, vztahuje se na situaci, kdy se sedačka poškodí při dopravní nehodě nebo je ukradena, vyplacena je pořizovací cena sedačky,
- **úrazové pojištění řidiče a dalších osob ve vozidle** – pojistné částky u úrazového pojištění ve vozidle jsou 100 000 Kč v případě smrti následkem úrazu, 200 000 Kč v případě trvalých následků úrazu, 50 Kč denní odškodné při léčení úrazu, 50 Kč denní odškodné při pobytu v nemocnici,

- **asistence PLUS** – možnost sjednání ve dvou variantách (PLUS a PLUS MAXI) s rozdílnými limity pojistného plnění a zapůjčení náhradního vozidla na různou dobu.

Varianta MINIRISK je doporučována pojišťovnou Allianz pro vozidla starší 7 let. Územní platnost havarijního pojištění je omezena na Evropu a Turecko s výjimkou Běloruska, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. Tato varianta se sjednává bez spoluúčasti. Limity plnění pro každou pojistnou událost jsou ve výši 50 nebo 100 tisíc Kč. Tuto variantu lze sjednat pouze spolu s povinným ručením, nikoliv samostatně. V rámci varianty MINIRISK lze dle Allianz sjednat tyto pojistná rizika:

- **střet jedoucího vozidla se zvířetem** – týká se střetu s divokou zvěří, domácími a hospodářskými zvířaty (srnec, divoké prase, kočka, pes, kráva, kůň...), platí pro všechna vozidla,
- **živel** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **odcizení celého vozidla** – platí pro krádež celého vozidla nebo zmocnění se vozidla loupeží, platí pro všechna vozidla s výjimkou motocyklů, tří – a čtyřkolek,
- **poškození zaparkovaného vozidla zvířetem** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **pojištění skel vozidla** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **přímá likvidace** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **úrazové pojištění nezletilých dětí pojistníka ve vozidle** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **pojištění dětských autosedaček ve vozidle** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **úrazové pojištění řidiče a dalších osob ve vozidle** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK,
- **asistence PLUS** – ve stejném rozsahu jako varianta ALLRISK.

Pojišťovna Kooperativa nabízí havarijní pojištění s územní platností po celé Evropě. Cena pojistného se pohybuje okolo 2 až 5 % z ceny vozidla, závislá je zejména na rozsahu pojištění, zvolené spoluúčasti, způsobu využívání vozidla a stáří vozidla, místě bydliště a zabezpečení vozidla. Havarijní pojištění se sjednává se zvolenou spoluúčastí, přičemž za vyšší spoluúčast lze získat slevu na pojistném. Různé slevy z pojistného lze získat také

za jízdu bez nehod, vyšším zabezpečením vozu, má-li klient uzavřené jiné smlouvy u pojišťovny Kooperativa, při využívání smluvních servisů a při roční frekvenci placení. Navíc lze převést bonusy z povinného ručení na havarijní pojištění. V základním rozsahu kryje pojištění havárií, lze si však sjednat připojištění pro případ odcizení, vandalismu a poškození živly (Kooperativa pojišťovna, 2017).

3.2.2 Srovnání povinného ručení a havarijního pojištění

Havarijní pojištění je druhým nejčastěji sjednávaným pojištěním pro vozidla hned za povinným ručením. Mnohdy jsou tato pojištění zaměňována, co se týče nejen rozsahu, ale také rizik, na která se vztahují, avšak z jejich charakteristických znaků plynou určité rozdíly.

Mezi nejdůležitější rozdíly patří například odlišná kategorie obou pojištění, tedy povinné ručení je odpovědnostní povahy a řadíme jej do kategorie povinně smluvního pojištění, jehož existence je dána zákonnou povinností. Havarijní pojištění je majetkové povahy a řadíme jej do kategorie dobrovolně smluvního pojištění.

Další rozdíl spočívá v rozsahu krytí škody. Povinné ručení kryje škody na zdraví či majetku způsobené dalším osobám. Oproti tomu havarijní pojištění kryje majetkové škody způsobené pojištěnému na jeho vozidle bez ohledu na zavinění.

Povinné ručení je sjednáváno bez jakékoli spoluúčasti na pojistném plnění. Havarijní pojištění se zpravidla sjednává se spoluúčastí na pojistném plnění.

Povinné ručení má zákonem stanovený minimální limit pojistného plnění, a to 35 mil. Kč v případě věcné škody a ušlého zisku a 35 mil. Kč na každého zraněného nebo usmrčeného. Limit pojistného plnění u havarijního pojištění není nijak omezen a je stanoven dobrovolně.

U havarijního pojištění je při výpočtu výše pojistného zohledňována i cena vozidla, u povinného ručení tomu tak není.

3.3 Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce

Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce řadíme mezi dobrovolně smluvní pojištění. Pojištění odpovědnosti dopravce je určeno podnikatelům, kteří provozují vnitrostátní nebo mezinárodní silniční dopravu vlastním jménem pro cizí potřebu.

Obecnou právní úpravu týkající se vnitrostátní přepravy věcí nalezneme v pododdílu 2 ustanovení § 2555 – 2585 OZ. Zásadní význam má zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, které aplikuje ustanovení Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní nákladní silniční dopravě do vnitrostátní úpravy silniční nákladní přepravy. V rámci mezinárodní silniční nákladní dopravy je stěžejní vyhláška Ministerstva zahraničních věcí č. 11/1975 Sb., o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „CMR“). CMR byly implementovány do českého právního řádu jednotné úpravy podmínek přepravní smlouvy v mezinárodní silniční nákladní dopravě, zejména pokud jde o přepravní doklady užívané při této dopravě a odpovědnost dopravce.

3.3.1 Rozsah odpovědnosti dopravce

Odpovědnost dopravce za přepravované zásilky je zvláštním případem odpovědnosti z provozní činnosti. Od 1. 1. 2019 vstoupilo v účinnost nové znění ustanovení § 9a zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, a to na základě zákona č. 304/2017 Sb. Zásadní změnu přináší toto ustanovení zejména v omezení rozsahu odpovědnosti dopravce za škodu způsobenou během vnitrostátní silniční přepravy. Doposud, tedy k 31. 12. 2018, hradil dopravce při ztrátě nebo zničení zásilky cenu, kterou měla zásilka v době, kdy ji převzal, dle ustanovení § 2567 odst. 1 OZ. Na mezinárodní silniční nákladní dopravu se použije čl. 23 CMR, v němž je při úplné nebo částečné ztrátě zásilky zohledněna také váha chybějící zásilky. Nyní, tedy od 1. 1. 2019, odpovídá dopravce i při vnitrostátní přepravě pouze v rozsahu stanoveném v čl. 23 CMR, samozřejmě stále s výjimkou čl. 29 CMR, kdy je odpovědnost dopravce vyloučena a je-li udána cena zásilky nebo zvláštní zájem na dodání, kdy výše náhrady není omezena. Náhradová povinnost dopravce při vnitrostátní přepravě je tedy zpravidla vázána na hmotnost chybějící zásilky. Přepočet celkové náhradové povinnosti dopravce se pak provede dle podmínek stanovených v přepravní smlouvě, avšak náhrada škody nesmí přesahovat 8,33 zúčtovacích jednotek (XDR) za kilogram chybějící hrubé hmotnosti. Dle čl. 23 CMR odst. 7 je zúčtovací jednotka (XDR) zvláštním právem čerpání (Special Drawing Rights, SDR) definována Mezinárodním měnovým fondem, přičemž přepočet se provádí národní měnou státu, kde se soudní spor projednává. Nová právní úprava

se vztahuje na smlouvy o vnitrostátní přepravě uzavřené po 1. lednu 2019. Na smlouvy uzavřené před tímto datem se aplikují ustanovení obsažená v OZ. Právní úprava mezinárodní přepravy nebyla zákonem č. 304/2017 Sb. dotčena.

„Odpovědnost dopravce vyplývá přímo z definice jeho činnosti - odpovídá za "vady" (újmu, škodu) vzniklé v souvislosti se samotnou přepravou, tedy v době od převzetí do vydání zásilky.“ (Sedláček, Florián, 2017, s. 7)

Doprovce se může své odpovědnosti zprostit prokáže-li, že škodu nemohl odvrátit ani při vynaložení odborné péče. Povinnosti k náhradě škody se dopravce též zproští, jestliže prokáže, že škodu způsobil odesílatel, příjemce nebo vlastník zásilky, nebo že škodu způsobil vada či přirozená povaha zásilky včetně obvyklého úbytku.

3.3.2 Účel pojištění odpovědnosti dopravce

Škoda vzniklá porušením povinností souvisejících s přepravou nepředstavuje sama o sobě pro dopravce majetkovou újmu. Náhradová povinnost dopravce vzniká až uplatněním práva poškozeného na náhradu škody u dopravce. Právo na náhradu škody lze u dopravce uplatnit nejpozději do šesti měsíců od převzetí zásilky.

Rizika, jenž nastávají ve vnitrostátní i mezinárodní přepravě lze účinně eliminovat pojištěním odpovědnosti silničního dopravce. Na českém pojistném trhu je rozšířeno pojištění odpovědnosti silničního nákladového dopravce v souvislosti s rostoucím trendem silniční přepravy nejen v České republice, ale také v rámci Evropské unie. (Zárybnická, Schelle, 2010)

V rámci pojistné smlouvy je dohodnut maximální limit pojistného plnění, spoluúčast dopravce, územní rozsah, seznam vozidel, na něž se pojištění vztahuje, rozsah pojištění, případně obrát¹⁰.

¹⁰ Obrátové pojištění lze sjednat při vyšším počtu vozidel. Hlavní výhodou je především administrativní úspora při hlášení změn vozového parku. (Novák a kol., 2018)

Rozsah pojistného krytí

Pojištění odpovědnosti silničního dopravce, jak uvádí Novák a kol. (2018, s. 324), „kryje v základním rozsahu:

- *poškození a zničení přepravovaného zboží,*
- *škody na přepravovaném rychlokazitelném zboží,*
- *škody při přepravě v cisternových a chladírenských vozidlech,*
- *poškození zboží při nakládce a vykládce,*
- *pojištění marného cla¹¹ a přepravného.“*

V rámci pojištění odpovědnosti silničního dopravce lze sjednat také doplňková připojištění, která nejsou zahrnuta v základním rozsahu. Mezi nejběžnější připojištění patří zejména odpovědnost za škodu v důsledku odcizení zboží, škoda vzniklá na přepravovaných živých zvířatech, přepravu realizovanou poddopravcem, zvýšená hodnota zboží (čl. 24 CMR) nebo zvláštní zájem na dodání (čl. 26 CMR) a další (Zárybnická, Schelle, 2010).

Výluky z tohoto pojištění určují konkrétní pojistné podmínky dané pojistné smlouvou. Mezi základní nepojistitelná rizika patří například „*válečné události, vzpoury, povstání nebo jiné hromadné násilné nepokoje, stávky, předání zásilky neoprávněnému příjemci, škody způsobené hmyzem nebo hlodavci, škody vzniklé v důsledku skrytých vad a vnitřních poruch, škody způsobené úmyslně nebo převzaté nad rámec stanovený právními předpisy či ve smlouvě, pokuty, penále či jiné platby, které mají represivní, exemplární nebo preventivní charakter.*“ (Novák a kol., 2018, s. 325)

3.3.3 Likvidace škody

V první fázi likvidace škody pojistitel zkoumá, zda nedošlo k porušení některé z povinností dopravce uvedené v pojistné smlouvě či pojistných podmínkách. Dále je prověřováno, zda se nejedná o některý druh nepojistitelného rizika, tedy výluky. Pojistitel také klade důraz na to, aby škodu dopravce nahlásil neprodleně, tedy ihned jakmile se o ní dozví, případně v dohodnutém časovém úseku. Pojišťovny často požadují důsledné zdokumentování poškozeného či zničeného zboží, a to *likvidátorem* nebo *havarijním komisařem*. Jestliže nedojde k poskytnutí součinnosti ze strany dopravce k umožnění zdokumentování, pak může dojít i ke krácení pojistného plnění či úplnému zamítnutí plnění ze strany pojišťovny. Dopravci by měli prvotní fotodokumentaci pořídit sami ihned jakmile se

¹¹ Dle čl. 23 odst. 4 CMR, hradí dopravce dovozní, clo a jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky, a to při úplné ztrátě v plné výši a při částečné ztrátě poměrným dílem.

o vzniku škodě dozví (Novák a kol., 2018). Dopravce je rovněž povinen doložit příslušnou dokumentaci související s přepravou zboží. Dle Nováka a kol. (2018, s. 326), „se jedná zejména o:

- *objednávku přepravy,*
- *přepravní doklady (např. nákladní list CMR, dodací listy),*
- *zápis o škodě mezi řidičem a příjemcem (není-li vepsána výhrada v příslušném přepravním dokladu),*
- *protokol a konečné usnesení policie (u dopravních nehod a škod vzniklých trestným činem či podezřením na trestní čin),*
- *doklady prokazující rozsah škody (např. rozpis nákladů na opravu, faktury za odprodej poškozeného zboží se slevou, likvidační protokol u zboží bez zůstatkové hodnoty),*
- *fotodokumentaci rozsahu škody,*
- *vyjádření řidiče k okolnostem vzniku škody,*
- *reklamací na dopravce a škodní fakturu.“*

3.4 Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele

Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele řadíme do pojištění dobrovolně smluvního. Současná právní úprava odpovědnosti za škody v zasílatelství není harmonizována s požadavky mezinárodní logistiky a přepravy zboží. Obecnou právní úpravu zasílatelství nalezneme v oddílu 4 ustanovení § 2471 – 2481 OZ, kde je zařazeno mezi obchodní závazkové vztahy. (Zárybnická, Schelle, 2010)

Na rozdíl od dopravce je zasílatel odpovědný výlučně za obstarání přepravy, nikoliv za přepravu samotnou. Dle Sedláčka a Floriána (2017, s. 4), lze vymezit „základní znaky zasílatelství:

- *zasílatel nevlastní dopravní prostředky (což však není podmínkou),*
- *zasílatel nezaměstnává řidiče, piloty,*
- *nemá vlastní parkovací místa ani tyto nenajímá,*
- *má uzavřené pojištění odpovědnosti zasílatele,*
- *vystavuje za svoji činnost daňové doklady (faktury) na zprostředkování či obstarání přepravy, nikoli na její provedení,*
- *disponuje vyšší odborností pro zprostředkování a zabezpečení přeprav než samotný dopravce,*
- *často se specializuje na obstarání určitého druhu přepravy (námořní, letecké) nebo na určité destinace (námořní přeprava do Asie, Latinské Ameriky aj.),*
- *poskytuje jen úkony s přepravou související (celní služby, zajištění dokumentů k přepravě),*
- *nevystavuje nákladní listy.“*

Z uvedených znaků vyplývá, že odchýlí-li se zasílatel od své pracovní náplně – obstarávání dopravce za účelem přepravy zboží vlastním jménem a na cizí účet, pak je na něj pohlíženo jako na dopravce, který pověřuje samotnou přepravou třetí osobu.

Zasílatelská smlouva

Zasílatelská smlouva je právní vztah mezi zasílatelem a příkazcem, kde se zasílatel zavazuje obstarat příkazci vlastním jménem a na účet příkazce přepravu zásilky z určitého místa do jiného daného místa, případně obstarat nebo provést i jiné úkony související s přepravou. Příkazce se za to zavazuje zaplatit zasílateli odměnu.

V zasílatelské smlouvě jsou uváděny také způsoby a podmínky přepravy a to tak, aby vyhovovaly zájmům příkazce, které zasílatel zná. Lze ujednat také pojištění přepravované zásilky.

3.4.1 Rozsah odpovědnosti zasílatele

Konkrétní rozsah odpovědnosti zasílatele není nijak omezen, a proto je nutné omezit tuto odpovědnost smluvně tedy v zasílatelské smlouvě. Odpovědnost zasílatele lze omezit odkazem na *Všeobecné zasílatelské podmínky Svazu spedice a logistiky ČR*. Jestliže nedojde k omezení odpovědnosti, pak hradí zasílatel škodu v plné výši.

Všeobecné zasílatelské podmínky Svazu spedice a logistiky ČR určují v článku IV. odst. 4.4. rozsah odpovědnosti zasílatele omezen:

- ve všech případech částkou odpovídající SDR 20.000 na škodní událost nebo více škodních událostí majících jednu a tutéž příčinu vzniku škody nebo
- v případě ztráty, zničení nebo poškození zásilky při obstarání přepravy, popřípadě zásilky převzaté zasílatelem k přepravě nebo k úkonům s přepravou souvisejícím, částkou odpovídající SDR 8,33 za jeden kg brutto hmotnosti ztracené, zničené nebo poškozené zásilky,
- v případě škody vzniklé z opožděného dodání částkou odpovídající výši odměny, jenž se zavázal příkazce zasílateli zaplatit.

Zasílatel se zproští své povinnosti k náhradě škody, jestliže prokáže, že mu ve splnění smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka, vzniklá nezávisle na jeho vůli. V případě, že vznikla škoda nebo se zvětšila následkem okolností, které přičítají poškozenému povinnosti nahradit škodu, tyto se poměrně sniží.

3.4.2 Účel pojištění odpovědnosti zasílatele

Pojištění odpovědnosti zasílatele je určeno podnikatelům, kteří zprostředkovávají vnitrostátní či mezinárodní přepravu zboží a vztahuje se na věcnou i finanční újmu.

V pojistné smlouvě se uvádí limit pojistného plnění, spoluúčast zasílatele, územní rozsah, obrat¹² a rozsah pojistného krytí. „*Základní rozsah krytí standardně zahrnuje škody vzniklé při obstarání přepravy poškozením, zničením, odcizením nebo ztrátou věci a následnou finanční škodu.*“ (Novák a kol., 2018, s. 327)

V rámci pojištění odpovědnosti zasílatele za škodu lze sjednat také doplňková připojištění, která nejsou zahrnuta v základním rozsahu krytí. Jedná se například o obstarání

¹² Obrat společnosti ze zasílatelské činnosti.

přepravy s použitím mezizasílatele, škoda na věcech převzatých – v souvislosti se skladováním, balením atd.

Mezi standardně nepojistitelná rizika řadíme například předání zásilky neoprávněnému příjemci, škody vzniklé v důsledku skrytých vad a vnitřních poruch, válečné události, vzpoury a další (Novák a kol., 2018).

V rámci likvidace škody platí rovněž i u zasílatele okamžité nahlášení škody pojistiteli a případné doložení potřebných dokumentů, které jsou s ohledem na jednotlivé události individuální povahy.

3.5 Shrnutí kapitoly

Cílem této kapitoly bylo popsat jednotlivé druhy pojištění vozidel, zejména jejich rozsah, limity a účel. S ohledem na praktickou část práce bylo popsáno především pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla (POV) a havarijní pojištění. Následující kapitoly rozebíraly pojištění odpovědnosti dopravce a zasílatele zejména rozsah krytí pojištění a jejich účel.

4 Analýza pojistného plánu vybraného podnikatele

První kapitola praktické části této diplomové práce se bude věnovat analýze konkrétního podnikatele fungujícího v České republice se zaměřením na jeho pojistný plán. V úvodní části kapitoly jsou uvedeny obecné informace o podnikateli týkající se předmětu podnikání a jednatelů. V další části je charakterizován samotný pojistný plán podnikatele, tedy konkrétní druhy pojištění odpovědnosti, které má podnikatel sjednány. Jednotlivá pojištění odpovědnosti jsou popsány a analyzovány z hlediska rozsahu, účelu, limitů pojistného plnění, zvolené spoluúčasti a také výluk z pojištění. V návaznosti na charakteristiky jednotlivých pojištění jsou charakterizovány příslušné škodní průběhy, ke kterým došlo za poslední rok. Pro sepsání praktické části byla využita společenská smlouva podnikatele, pojistné smlouvy, pojistné podmínky jednotlivých odpovědnostních pojištění a dokumentace ke škodním průběhům.

4.1 Obecné informace

Předmětem analýzy pojistného plánu je společnost Vespel s. r. o., založena dne 24. září 1997 se sídlem v Bašce. Předmětem podnikání je dle společenské smlouvy výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona jako živnost ohlašovací, volná a dále jako živnost koncesovaná silniční motorová doprava – nákladní provozována vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí. Podnikatel zajišťuje přepravu velkoobjemných a nadměrných nákladů, převážně se jedná o nosné konstrukce jeřábů. Nákladní přepravu uskutečňuje prostřednictvím nákladních automobilů a kamionů – tahačů a návěsů. Část z těchto vozidel má společnost ve svém vlastnictví a část má pořízeno na leasing. Ke své podnikatelské činnosti využívají jednatelé také osobní automobil a nákladní automobil do 3 500 kg. K přepravě nevyužívá žádné další dopravce (poddopravce), zajišťuje ji sám jako jediný dopravce pro své zákazníky na základě přepravní smlouvy.

V současnosti má podnikatel 14 zaměstnanců. Zaměstnanci se skládají z řidičů automobilů, kteří mají na starosti každý svůj přidělený nákladní automobil. Společnost byla založena dvěma společníky, kteří jsou zároveň oba jednatelé a tvoří statutární orgán společnosti. Každý z jednatelů zastupuje společnost samostatně, přičemž zajišťují zejména obchodní vedení společnosti a řádné vedení předepsané evidence a účetnictví. Základní kapitál obchodní společnosti je tvořen vklady společníků a činí 100 000 Kč. Každý ze společníků má jeden základní podíl ve výši 50 %, se kterým nejsou spojena žádná zvláštní

práva a povinnosti. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, kterou tvoří oba společníci a je svolávána alespoň jednou za účetní období.

4.2 Charakteristika pojistného plánu

Podnikatel má sjednáno pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob, pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen „povinné ručení“) a havarijní pojištění. Následující kapitoly popisují jednotlivé pojistné smlouvy výše zmíněných pojištění, konkrétně rozsah, základní výluky z pojištění, limity pojistného plnění, spoluúčast, územní rozsah, celkové roční pojistné, význam pojištění pro podnikatele a případně i škodní události vzniklé v průběhu roku. Základní charakteristiku jednotlivých druhů pojištění podnikatele uvádí *tabulka 4.1*.

Tabulka 4. 1: Základní charakteristika jednotlivých pojištění podnikatele

DRUH POJIŠTĚNÍ	PŘEDMĚT POJIŠTĚNÍ	DATUM ÚČINNOST SMLOUVY	ROČNÍ POJISTNÉ
Pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob	Odpovědnost podnikatele v souvislosti s vlastněnou nemovitostí pojistníka	14. 9. 2017	1 250 Kč
Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce	Odpovědnost za škodu vyplývající z přepravních smluv	16. 11. 2018	43 450 Kč
Povinné ručení	Jednotlivá vozidla užívaná podnikatelem	2016 – 2019*	510 752 Kč
Havarijní pojištění	Jednotlivá vozidla užívaná podnikatelem	2016 – 2019*	155 548 Kč
Doplňková připojištění**	Jednotlivá vozidla užívaná podnikatelem	2016 – 2019*	104 230 Kč

* data účinnosti pojistných smluv jsou různá u jednotlivých vozidel, pohybují se v rozmezí mezi lety 2016 až 2019

** zahrnují pojištění všech skel, asistenci a úraz v omezeném rozsahu

Zdroj: vlastní zpracování (2019)

Podnikatel má veškeré pojistné smlouvy analyzujících pojištění uzavřeny u České pojišťovny (dále jen „ČP“). Povinné ručení, havarijní pojištění a další doplňková připojištění jsou pojištěna jednou flotilovou pojistnou smlouvou. Konkrétní parametry pojištění vozidel pak uvádějí jednotlivé podsmlouvy. Analýza je prováděna na základě interních dokumentů, které byly propůjčeny podnikatelem pro účely této diplomové práce, dostupných pojistných podmínek, a případně i doplňkových pojistných podmínek. Jednotlivá pojištění byla vždy sjednána přímo u pojišťovny bez účasti pojišťovacího zprostředkovatele. Pojistné smlouvy byly uzavírány v období mezi lety 2016 – 2019 a spolu s datem účinnosti smlouvy je sjednána automatická prolongace pojištění, což znamená, že uplynutím doby, na kterou bylo pojištění sjednáno, pojištění nezaniká, ale prodlužuje se o další pojistný rok, jestliže jedna ze smluvních stran nesdělí druhé straně nejmeně šest týdnů před uplynutím pojistného roku, že na dalším trvání nemá zájem.

Podnikatel používá k provozování silniční motorové dopravy vozidla, která jsou pojištěna podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. Všechna vozidla jsou pojištěna jednou flotilovou smlouvou, konkrétní parametry pojištění jednotlivých vozidel pak upravují podsmlouvy. V rámci jednotlivých podsmulv je současně sjednáno pro každé vozidlo také havarijní pojištění a některá další doplňková připojištění.

4.2.1 Pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob

Protože rizika plynoucí z podnikatelské činnosti mohou dosahovat rozsáhlých škod vůči třetím osobám, ať už se jedná o škodu na zdraví, úmrtím, poškozením nebo zničením a ztrátou věci, finanční ztrátu spojenou s provozem podnikatele, případně i náklady právní ochrany, je důležité, aby bylo pojištění odpovědnosti součástí pojistného plánu podnikatele. Pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob má sjednáno i společnosti Vesped s. r. o. Spolu s tímto pojištěním odpovědnosti má podnikatel sjednáno také pojištění majetku, a to v rámci jedné pojistné smlouvy.

Dle pojistné smlouvy jsou smluvními stranami pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob pojišťovna Česká pojišťovna a. s. a pojistníkem a zároveň pojištěným je Vesped s. r. o. Oprávněnou osobou z toho pojištění je pojistník. Pojistná smlouva je účinná ode dne 14. září 2017 a řídí se Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014 (dále jen „VPPMO-P“) a smluvními ujednáními v úvodní části pojistné smlouvy a v pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob.

Předmět a rozsah pojištění

Předmětem pojištění je dle pojistné smlouvy odpovědnost podnikatele v souvislosti s vlastnictvím hmotné nemovité věci. Podnikatel má ve vlastnictví pozemek o rozloze 2 757 m² a dále pozemek o rozloze 105 m², jehož součástí je stavba o podlahové ploše 300 m², které která slouží jako sídlo společnosti.

Pojištění se podle pojistné smlouvy sjednává pro případ povinnosti pojištěného jako vlastníka stavby nahradit újmu vzniklou jiné osobě při ublížení na zdraví nebo usmrcením a škodu vzniklou jiné osobě poškozením, zničením, ztrátou nebo odcizením hmotné věci, kterou má tato osoba ve vlastnictví, v užívání, nebo ji má oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu. Předpokladem vzniku práva na pojistné plnění je, že k ublížení na zdraví nebo usmrcení, poškození, zničení, ztrátě nebo odcizení hmotné věci došlo v době trvání pojištění, v souvislosti s vlastnictvím stavby uvedené v pojistné smlouvě. Tato ujednání jsou odlišná od článku 22 bodu 1 a 2 VPPMO-P, podle kterého platí, že pojištění se sjednává pro případ právním předpisem stanovené povinnosti pojištěného nahradit újmu vzniklou jiné osobě při ublížení na zdraví nebo usmrcení a škodu vzniklou jiné osobě poškozením, zničením, ztrátou nebo odcizením hmotné věci (včetně zvířete), kterou má tato osoba ve vlastnictví, v užívání, nebo ji má oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu. Je tedy zřejmé, že pojistná smlouva se vztahuje výlučně na povinnost nahradit škodu či újmu z titulu vlastníka stavby, v případě vzniku odpovědnosti podnikatele z držby stavby. Pojištění se v rámci obecné odpovědnosti podnikatele nevztahuje na samotnou provozní činnost, odpovědnost na věcech odložených, vnesených a na věcech zaměstnanců, na škody na cizích věcech užívaných a další (podrobněji v kapitole 2. 4. 1 *Pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele*).

Důvodem pro odchylné ujednání tohoto ustanovení může být například nedostatečná znalost pojistníka o rozsahu pojištění obecné odpovědnosti a jeho význam pro podnikatele. Sjednání pouze pojištění odpovědnosti z držby stavby může později vést ke zvýšeným finančním výdajům v souvislosti se škodami vzniklými například z provozní činnosti, na něž se sjednané pojištění nevztahuje. Jelikož se provozní činnost podnikatele váže především k uskutečňování silniční nákladní přepravy, může dojít k situaci, kdy za škodu způsobenou zaměstnancem při plnění pracovních úkolů bude odpovídat nejen samotný zaměstnanec (podle pracovně právních předpisů), ale i podnikatel. Rozdíl celkové náhrady škody a škody hrazené zaměstnancem pak dopadá na podnikatele, který je povinen celou škodu poškozenému uhradit z titulu své odpovědnosti.

V pojistné smlouvě je dále ujednáno, že pojištění se sjednává pro povinnost pojištěného nahradit škodu či újmu při ublížení na zdraví nebo usmrcení vzniklou v souvislosti s vlastnictvím pozemku, který je ve vlastnictví, spoluvlastnictví pojištěného. Z tohoto ujednání plyne, že pojištění odpovědnosti v souvislosti s vlastnictvím pozemků je užší než pojištění odpovědnosti v souvislosti s vlastnictvím stavby, jelikož pojištění odpovědnosti v souvislosti s vlastnictvím pozemků nekryje škodu vzniklou jiné osobě poškozením, zničením, ztrátou nebo odcizením hmotné věci, kterou má tato osoba ve vlastnictví, v užívání, nebo ji má oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu.

Pojištění se vztahuje i na náhradu nákladů léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou na zdravotní péči třetí osobě v důsledku zaviněného protiprávního jednání pojištěného. Dále jsou z pojištění hrazeny také regresní nároky dávek nemocenského pojištění v důsledku zaviněného protiprávního jednání pojištěného.

Výluky

Pojištění se **nevztahuje** na povinnost pojištěného nahradit škodu či újmu při ublížení na zdraví nebo usmrcení, způsobenou jinému v souvislosti s výkonem podnikatelské činnosti, pokud za ni pojištěnému nevzniká povinnost nahradit škodu či újmu jako vlastníku nemovité hmotné věci.

Mezi základní výluky dle VPPMO-P (podrobněji Příloha č. 1) řadíme například škoda či újma při ublížení na zdraví nebo usmrcení:

- způsobena úmyslně nebo převzata nad rámec právních předpisů nebo převzata ve smlouvě,
- v rozsahu mimořádné ceny nebo ceny zvláštní obliby,
- vzniklá porušením práv duševního vlastnictví,
- způsobenou veřejně poskytnutou informací nebo radou, která byla dána za odměnu,
- v rozsahu, který pokrývá pojistné plnění z pojištění odpovědnosti při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání
- způsobenou pojištěným při plnění jeho pracovních úkolů v pracovněprávních vztazích nebo v přímé souvislosti s nimi
- v souvislosti s činností, u které české právní předpisy ukládají povinnost sjednat pojištění odpovědnosti
- v rozsahu, v jakém vzniklo právo na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla,
- způsobená činností zasílatele,
- a další. (ČP, 2014, Příloha č. 1)

Součástí pojistné smlouvy je také ujednání doložky V112 Pojištění náhrady za nemajetkovou újmu, která stanovuje, že pojištění se nad rámec základního rozsahu vztahuje i na povinnost pojištěného nahradit nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do práv na ochranu osobnosti, která vznikla jinak než při ublížení na zdraví nebo usmrcení. Doložka uvádí, že mimo výluk uvedených v pojistných podmínkách se pojištění dále nevztahuje na povinnost pojištěného nahradit nemajetkovou újmu:

- způsobenou urážkou, pomluvou, sexuálním obtěžováním nebo zneužíváním;
- vzniklou zaměstnanci pojištěného.

Pojištění v rozsahu této doložky se sjednává se sublimitem plnění 500 000 Kč.

Limit pojistného plnění a pojistné

Dle pojistné smlouvy činí roční pojistné za všechna pojistná nebezpečí 1 250 Kč. Pojištění se v základním rozsahu sjednává s limitem pojistného plnění ve výši 5 000 000 Kč. Územní rozsah tohoto pojištění je sjednán pro Českou republiku se spoluúčastí 1 000 Kč.

Limit pojistného plnění by měl odpovídat nejvyšší možné škodě, která může v průběhu pojištění vzniknout třetí osobě. V závislosti na ohodnocení pojistných rizik a možných pojistných nebezpečí je stanovena výše limitu pojistného plnění. Dále bereme v úvahu také účel využití nemovitosti, velikost nemovitosti, její umístění, případně vybavení a další technické parametry. V současné době se v pojistné praxi setkáme s navyšováním pojistných limitů u pojištění odpovědnosti spojené s vlastnictvím nemovitosti, a to minimálně na hodnotu 10 000 000 Kč. Důvodem je nová právní úprava účinná od roku 2014, jejíž výklad průběžně dotvářejí soudy.

Účel pojištění

Je zřejmé, že společnost Vesped s. r. o. jako vlastník nemovitých věcí má pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob sjednáno zejména z důvodu případné povinnosti nahradit újmu vzniklou jiným osobám v souvislosti s tímto vlastnictvím.

Likvidace pojistné události

Podnikatel neeviduje v současné době škodní události v souvislosti s plněním z pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob, avšak pro ilustraci jsou uvedeny modelové příklady škodních událostí, které by mohly nastat v průběhu pojištění. Uvedené příklady mají za cíl znázornit zejména správnost nastavení limitů a rozsahu tohoto pojištění.

Prvním příkladem může být návštěva potencionálního obchodního partnera v sídle pojištěného uskutečněná v zimním období. Při procházení obchodního partnera okolo budovy sídla na něj ze střechy spadne veliký kus ledu, který jej zasáhne do hlavy a způsobí mu těžké ublížení na zdraví v rozsahu 10 000 000 Kč. Taková situace je kryta uzavřenou pojistnou smlouvou o pojištění podnikatele a právnických osob, jelikož došlo k ublížení na zdraví a pojištěný jako vlastník stavby je povinen nahradit vzniklou újmu. Sjednaný limit pojistného plnění ve výši 5 000 000 Kč je však nedostačující. Pojišťovna tak vyplatí pojištěnému pojistné plnění pouze ve výši 5 000 000 Kč. Pojištěný však bude povinen uhradit poškozenému celou újmu ve výši 10 000 000 Kč.

Také druhým příkladem může být návštěva potencionálního obchodního partnera v sídle pojištěného uskutečněná v zimním období. Poté, co obchodní partner zaparkuje na pozemku pojištěného, vystoupí z vozidla a zamíří k budově sídla pojištěného, uklouzne na neupraveném terénu a upadne. Při pádu si nezpůsobí žádné zranění, avšak dojde ke zničení drahého mobilního telefonu, notebooku a značkových slunečních brýlí. Taková situace není kryta uzavřenou pojistnou smlouvou o pojištění podnikatele a právnických osob, jelikož došlo ke zničení hmotné věci, kterou měl poškozený ve vlastnictví, v užívání, nebo ji měl oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu, v souvislosti s vlastnictvím pozemku pojištěného. Pokud by k této škodě došlo v souvislosti s vlastnictvím stavby pojištěného, byla by tato škodní událost kryta tímto pojištěním. Z uvedeného plyne, že rozsah pojištění není sjednán optimálně, co se týče odpovědnosti vlastníka pozemku.

Třetím příkladem může být zastávka zaměstnance v pozici řidiče kamionu na čerpací stanici za účelem natankování a zaplacení paliva. Při placení na pokladně čerpací stanice nechtěně zavadí o jiného zákazníka, který se polije vařící kávou, čímž mu je způsobena újma na zdraví a hmotná škoda na oděvu a elektronice. Taková situace není kryta uzavřenou pojistnou smlouvou o pojištění podnikatele a právnických osob, jelikož došlo k újmě na zdraví a ke zničení hmotné věci, kterou měl poškozený ve vlastnictví, v užívání, nebo ji měl oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu, bez souvislosti s vlastnictvím nemovitosti pojištěného. Pokud by pojištěný uzavřel pojištění v rozsahu provozní činnosti, mohla by být tato situace pojištěním kryta v závislosti na pojistných podmínkách. Z uvedeného plyne, že rozsah pojištění není sjednán optimálně, jelikož v něm není zahrnuta provozní činnost podnikatele.

Čtvrtým příkladem může být situace, kdy zaměstnanec v pozici řidiče kamionu provádí vykládku nákladu uloženého do krabic. Při přenášení tří krabic najednou zakopne a zraní kolemjdoucí osobu. Taková situace není kryta uzavřenou pojistnou smlouvou o pojištění podnikatele a právnických osob. Pokud by pojištěný uzavřel pojištění v rozsahu provozní činnosti, mohla by být tato situace pojištěním kryta v závislosti na pojistných podmínkách. Z uvedeného plyne, že rozsah pojištění není sjednán optimálně, jelikož v něm není zahrnuta provozní činnost podnikatele.

4.2.2 Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce

V souvislosti s uskutečňováním silniční nákladní přepravy vznikají dopravci rizika spojená s poškozením či zničením přepravovaného zboží, rizika vzniklá při nakládce a vykládce zboží a další. Společnost Vespel s. r. o., jejímž předmětem podnikání je silniční nákladní přeprava, má sjednáno pojištění odpovědnosti silničního dopravce.

Dle pojistné smlouvy číslo 86021644-13 jsou smluvními stranami pojištění odpovědnosti za škody silničního dopravce pojišťovna Česká pojišťovna a pojistníkem a zároveň pojištěným je společnost Vespel s. r. o. Pojistná smlouva je účinná ode dne 16. listopadu 2018 a řídí se Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti silničního dopravce nebo zasílatele VPPDZ-P-01/2014 (dále jen „VPPDZ-P“) a smluvními ujednáními v pojištění odpovědnosti silničního dopravce.

Předmět a rozsah pojištění

Předmětem pojištění je dle pojistné smlouvy odpovědnost dopravce za škodu vyplývající z přepravních smluv. Pojištění je sjednáno pro případ právním předpisem stanovené povinnosti pojištěného nahradit škodu vyplývající z přepravních smluv vzniklou jinému na věci v důsledku škodné události, ke které došlo v době trvání pojištění při silniční dopravě.

Pojištění se vztahuje na povinnost nahradit škodu vzniklou při dopravě prováděné vozidly uvedenými v *tabulce 4. 2.* V pojistné smlouvě se uvádí vždy pouze tažné vozidlo jízdní soupravy. Všechna vozidla specifikovaná v seznamu vozidel jsou tahače návěsů.

Tabulka 4. 2.: Seznam vozidel, na které se pojištění vztahuje

položka	značka
1	SCANIA
2	SCANIA
3	SCANIA
4	MERCEDES
5	SCANIA
6	SCANIA
7	SCANIA
8	SCANIA
9	SCANIA
10	DAF
11	SCANIA
12	SCANIA
13	VOLVO

Zdroj: Dle dostupných dat v pojistné smlouvě; vlastní zpracování (2019)

Dále je ve smlouvě ujednáno, že pro pojištění povinnosti nahradit škodu vzniklou při vnitrostátní přepravě na území České republiky a vyplývající z přepravní smlouvy uzavřené dne 1.1. 2019 a později, je rozsah povinnosti pojištěného nahradit škodu dán v případě:

- vnitrostátní silniční dopravy právními předpisy České republiky, v případě povinnosti pojištěného nahradit škodu dle Úmluvy CMR poskytne pojišťovna pojistné plnění v mezích ustanovení o náhradě škody Úmluvy CMR, konkrétně článku 23 bodu 3, kdy náhrada škody nesmí přesahovat 8,33 zúčtovacích jednotek (XDR) za kilogram chybějící hrubé hmotnosti.
- mezinárodní silniční dopravy a v případě kabotáže ustanoveními Úmluvy CMR, pojišťovna v těchto případech poskytne pojistné plnění v mezích ustanovení o náhradě škody Úmluvy CMR, konkrétně článku 23 bodu 3, kdy náhrada škody nesmí přesahovat 8,33 zúčtovacích jednotek (XDR) za kilogram chybějící hrubé hmotnosti.

Toto ujednání je odlišné od článku 16 bodu 2 písm. a) VPPDZ-P, kdy je náhrada škody spojena s pojistným plněním ve smyslu ustanovení OZ. Důvodem pro odlišné ujednání je aplikace mezinárodní úpravy o rozsahu náhrady škody do vnitrostátní, tedy české právní úpravy (blíže k rozsahu odpovědnosti dopravce *kapitola 3.3.1 Rozsah odpovědnosti dopravce*).

Pojištění silničního dopravce se rovněž vztahuje na povinnost pojištěného nahradit dovozní a clo ve smyslu článku 23 bodu 4 Úmluvy CMR, kdy se hradí dovozní, clo a jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky, a to při úplné ztrátě v plné výši a při částečné ztrátě poměrným dílem, jiné škody se nehradí.

Rozsah pojištění se vztahuje také na povinnost nahradit škodu vyplývající z přepravní smlouvy, ke které byl vydán písemný přepravní doklad (přepravní, dodací nebo nákladní list) potvrzený dopravcem a odesílatelem. Dále musí být k přepravovanému zboží vystavena obchodní faktura nebo jiný doklad, prokazující hodnotu věci v místě a době jejího převzetí k dopravě.

Výluky

Výluky z pojištění obsahují Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti silničního dopravce nebo zasílatele VPPDZ-P. Mezi základní výluky (podrobněji Příloha č. 2) řadíme například náhradu škody:

- jinou než na přepravovaných věcech,
- vzniklou odcizením, loupežným přepadením nebo ztrátou přepravovaných věcí s výjimkou škod, které je pojištěný povinen nahradit, vzniklých následkem dopravní nehody, byl-li pojištěný zbaven možnosti věci opatrovat,
- vzniklou při přepravách prováděných pomocí dalšího dopravce,
- vzniklou vadně provedenou nakládkou nebo vykládkou, kdy nebyl dodržen předepsaný či běžně používaný postup, resp. návod k nakládce, vykládce dané věci,
- vzniklou v rozsahu daném ustanoveními článku 24 nebo článku 26 Úmluvy CMR, a další. (ČP, 2014, Příloha č. 2)

Limit pojistného plnění, spoluúčast a pojistné

Dle pojistné smlouvy je pojištění v základním rozsahu sjednáno s limitem pojistného plnění ve výši 3 000 000 Kč a územním rozsahem pro Českou republiku a Evropu. Spoluúčast podnikatele je ve výši 10 %, minimálně však 2 500 Kč. Při určování limitu pojistného plnění pojištěný vyšel z předpokládané výše škody na nákladu, kterou by mohl případně způsobit při přepravě.

Celkové roční pojistné za všechna pojistná nebezpečí činí 43 450 Kč, přičemž podkladem pro stanovení výše pojistného je počet vozidel, sjednaný rozsah pojištění a údaje o škodním průběhu pojištění. Výše pojistného pro další pojistný rok se stanovuje na základě aktuálních údajů o počtu vozidel, rozsahu pojištění a výše škod.

Měnový přepočtení u náhrady škody se provádí kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou platným ke dni splnění povinnosti nahradit škodu. Vývoj devizového kurzu XDR/CZK za období od 17. 4. 2018 do 15. 4. 2019 zachycuje následující *graf 4.3*.

Graf 4.3: Vývoj devizového kurzu XDR/CZK od 17. 4. 2018 do 15. 4. 2019

Zdroj: Česká národní banka (2019)

Volatilita kurzu devizového trhu může mít negativní dopad na dopravce, který je povinen splnit svou náhradovou povinnost. Jelikož se hodnota tohoto kurzu každým dnem mění, změní se také výše náhrady škody. Z grafu 4.1 je zřejmé, že kurz se výrazně zvýšil koncem dubna 2018, kdy překročil hranici 30 Kč. Od této doby se kurz drží nad touto hranicí, avšak k výraznějšímu propadu došlo v září 2018, kdy hodnota kurzu klesla na 30,5 Kč. Později můžeme vidět převážně progresivní vývoj kurzu.

Účel pojištění

Podnikatel má pojištění odpovědnosti silničního dopravce sjednáno, jelikož předmětem jeho činnosti je právě silniční motorová doprava – nákladní provozována vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí a absence tohoto pojištění by mohla mít vlivem realizací rizik v činnosti silničního přepravce negativní, především finanční, dopady na podnikatele.

Likvidace pojistných událostí

Podnikatel neeviduje v současné době škodní události v souvislosti s plněním z pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce, avšak pro ilustraci jsou uvedeny modelové příklady pojistných událostí, které by mohly nastat v průběhu pojištění. Uvedené příklady mají za cíl znázornit zejména správnost nastavení limitů a rozsahu tohoto pojištění.

Prvním příkladem může být situace, kdy ke konci pojistného roku při nakládce dojde k poškození konstrukce jeřábu a způsobení škody na ní ve výši 800 000 Kč. Tato situace je kryta sjednaným pojištěním odpovědnosti silničního dopravce. Výše škody odpovídá skutečné škodě poškozeného. Jelikož během pojistného roku již došlo ke škodě ve výši 2 500 000 Kč a již bylo poskytnuto pojištěnému pojistné plnění v této výši, nebude sjednaný limit pojistného plnění ve výši 3 000 000 Kč dostačující. Na pojistné plnění bude vyplacena pouze částka 500 000 Kč.

Druhým příkladem může být situace, kdy řidič kamionu na začátku pojistného roku veze nosnou konstrukci jeřábu s dalšími součástmi a návěs zapomene uzamknout. Při povinné přestávce řidič použije špunty do uší a jde spát. Během spánku řidiče dojde k odcizení části nákladu v hodnotě 200 000 Kč a hmotnosti 5 000 kg. Tato situace je kryta sjednaným pojištěním odpovědnosti silničního dopravce. Výše škody odpovídá skutečné škodě poškozeného. Vzhledem k Úmluvě CMR je dále třeba ověřit, zda bude z pojištění poskytnuta celá náhrada s ohledem na čl. 23 odst. 3 CMR. Výpočet se provede tak, že vynásobíme hodnotu 8,33 (počet zúčtovacích jednotek ve měně XDR) a aktuální kurz XDR/CZK, který je 31,558 (kurz ČNB k 10. 4. 2019), čímž určíme maximální náhradovou povinnost na 1 kg hrubé váhy (263 Kč). Následně porovnáme hodnotu odcizené části nákladu (200 000 Kč) a maximální náhradovou povinnost ve výši 1 315 000 Kč určenou jako násobek maximální náhradové povinnosti na 1 kg hrubé váhy (263 Kč) a hmotnosti odcizené části nákladu (5 000 kg). Takto zjistíme, že v tomto případě nedojde ke krácení pojistného plnění s ohledem na čl. 23 odst. 3 CMR. V této situaci bude dostatečný i sjednaný limit pojistného plnění ve výši 3 000 000 Kč, jelikož se jedná o první pojistnou událost pojistného roku. Na pojistné plnění bude vyplacena celá částka 200 000 Kč.

4.2.3 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (POV) a havarijní pojištění

K provozování silniční motorové dopravy využívá podnikatel nákladní automobily nad 3 500 kg, tahače návěsů, přípojná vozidla – návěsy a osobní automobily. Vzhledem k množství pojištěných vozidel je uveden jeden reprezentativní příklad z každé skupiny, jelikož každá skupina má svá specifika a zohledňuje jiné parametry při ohodnocování rizika a následně stanovování výše pojistného. V rámci každé výše zmíněné skupiny vozidel je rozsah pojištění u jednotlivých vozidel srovnatelný, odlišné jsou ovšem limity pojistného plnění, a tedy i celková roční výše pojistného. Každá podsmlouva obsahuje odkaz na flotilovou smlouvu, identifikační číslo podsmlouvy, registrační značku pojištěného vozidla, účinnost

smlouvy, údaje o pojistiteli, pojistníkovi, vlastníkovi a držiteli vozidla, dále specifikace pojištěného vozidla, výbava vozidla, rozsah pojištění, územní rozsah pojištění, celkové roční pojistné, případně také aplikované slevy na pojistném.

Všechna povinná ručení, havarijní pojištění a doplňková připojištění má podnikatel sjednány u České pojišťovny a řídí se Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015 (dále jen „VPPPMV-V“).

- **Nákladní automobil nad 3 500 kg**

Podnikatel vlastní několik nákladních automobilů nad 3 500 kg, u kterých má vždy sjednáno v rámci jedné podsmlouvy povinné ručení, havarijní pojištění a některá další doplňková připojištění.

Dle podsmlouvy se považuje jako jediný nezaměnitelný identifikátor VIN vozidla (předmětu pojištění). Další identifikační údaje o vozidle uvedené v pojistné smlouvě mají zejména doplňkovou identifikační funkci, jedná se především o registrační značku, tovární značku, číslo technického průkazu a evidenční číslo vozidla. Pojistná smlouva je účinná od 14. 12. 2016, přičemž její stav byl aktualizován 29. 1. 2019.

Při stanovení výše pojistného jsou zohledňována také obecná kritéria uvedená v kapitole 3.1.3 *Pojistná smlouva*, zejména předcházející škodný průběh pojistníka, zvolený limit pojistného plnění, počet a typ doplňkových připojištění, segmentační kritéria a další.

Vybraný nákladní automobil nad 3 500 kg vyrobený v roce 2011 je pojištěn v rozsahu, který je pro přehlednost uveden v následující tabulce 4.4.

Tabulka 4.4: Informace k rozsahu pojištění nákladního automobilu nad 3 500 kg

Typ vozidla/registrační značka	Pojištění	Varianta	Limit plnění v Kč	Spoluúčast	Výluky	Pojistné	Celkové roční pojistné
Nákladní automobil nad 3500 kg	Odpovědnost z provozu	FLEET 150	150 mil./ 150 mil./ 10 000		uvedené v zákoně 168/1999 Sb.	15 138	27 672
	Havarijní pojištění	All Risk – Evropa (mimo vybrané země uvedené v pojistných podmínkách)	1 030 000	10 %, min. 10 000 Kč	čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	9 525	
	Všechna skla		20 000		čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	3 000	
	Asistence	POHODA Special			čl. 29 a 61 VPPPMV-V-8/2015	0	
	Úraz – omezený rozsah		100 000/200 000		čl. 67 VPPPMV-V-8/2015	0	

Zdroj: Dle dat dostupných v pojistné smlouvě ;vlastní zpracování (2019)

Pojištění je sjednáno v rozsahu povinného ručení, havarijního pojištění a doplňkového připojištění – pojištění všech skel, asistence a úraz v omezeném rozsahu. **Povinné ručení** je sjednáno ve variantě FLEET 150. Označení „FLEET“ značí, že se jedná o flotilové pojištění a číslo „150“ limit pojistného plnění v Kč. Výše limitu pojistného plnění je stanovena na 150 milionů Kč pro újmu na zdraví nebo usmrcení a 150 milionů Kč pro věcné škody a ušlý zisk. Zároveň je stanoven limit 10 000 Kč na právní ochranu. Výluky z povinného ručení jsou stanoveny v rozsahu uvedeném v ustanovení § 7 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.¹³ Roční pojistné za povinné ručení ve stanovené variantě a sjednaném limitu činí 15 138 Kč. **Havarijní pojištění** je sjednáno ve variantě All Risk – Evropa, mimo území států Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. All risk varianta zahrnuje havárii a vandalismus, odcizení a živél. Zvolený limit pojistného plnění činí 1 030 000 Kč se spoluúčastí 10 %, minimálně však 10 000 Kč. Výluky z pojištění stanovuje čl. 29 VPPPMV-V (Podrobněji Příloha č. 3). Jedná se například o neposkytnutí pojistného plnění v případě řízení vozidla osobou pod vlivem léku, s nímž je spojen zákaz řízení vozidel, a to po dobu, s níž je tento zákaz spojen, dále v případě řízení vozidla osobou, která požila

¹³ Tyto výluky vymezuje kapitola 3.1.2 *Rozsah pojištění odpovědnosti z provozu vozidla*

alkohol, drogy nebo jiné omamné a návykové látky, nebo v situaci, kdy bylo vozidlo použito k trestné činnosti osobou pojistníka, pojištěného nebo jiné oprávněné osoby, včetně osob žijících s nimi ve společné domácnosti. (ČP, 2015) Roční pojistné za havarijní pojištění ve stanovené variantě, sjednaném limitu a spoluúčasti a územním rozsahu činí 9 525 Kč. Výši pojistného lze obecně snížit slevou za zabezpečení. V tomto konkrétním případě nebyla žádná sleva za zabezpečení uplatněna. Dále má podnikatel sjednáno **pojištění všech skel** s limitem pojistného plnění 20 000 Kč. Výluky z pojištění všech skel jsou shodné s výlukami u havarijního pojištění. Roční pojistné ve stanoveném limitu činí 3 000 Kč. **Asistence** je sjednána ve variantě POHODA Special. Varianta zahrnuje příjezd a odjezd mechanika a jeho práce v rozsahu 2 hodin, odtah do nejbližšího smluvního nebo autorizovaného servisu, kde lze vozidlo opravit, a to až do vzdálenosti 500 kilometrů při havárii, defekt pneumatiky, poradenské služby, předání vzkazu blízké osobě, telefonické tlumočení, úschovu nepojízdného vozidla až 10 dnů (maximálně 20 EUR za den), úhradu nákladů za ponechání zničeného vozu v zahraničí, právní pomoc při havárii (maximálně 1 500 EUR), zajištění úhrady nákladů na nocleh oprávněným osobám při odcizení vozu (maximálně 2 noci/za 100 EUR za noc), vybití akumulátoru, ztrátu klíčů a rozlomení spínací skříňky. Výluky jsou shodné s výlukami u havarijního pojištění, doplněné o výluky uvedené v článku 61 VPPPMV-V.¹⁴ Asistence je poskytována zdarma. **Úraz v omezeném rozsahu** je sjednán s limitem 100 000 Kč pro smrt následkem úrazu pro řidiče i cestující a 200 000 Kč pro trvalé následky úrazu rovněž pro řidiče i cestující. Výluky z pojištění úrazu v omezeném rozsahu jsou uvedeny v čl. 67 VPPPMV-V. (ČP, 2015, Příloha č. 3) Úraz v omezeném rozsahu je poskytován zdarma. Po sečtení pojistného za jednotlivá pojištění dostaneme celkovou výši ročního pojistného. Celková výše ročního pojistného za povinné ručení, havarijní pojištění, pojištění všech skel, asistenci a úrazu v omezeném rozsahu činí 27 672 Kč po úpravách na dělitelnost počtem splátek.

Z uvedeného popisu plyne, že podnikatel má u **povinného ručení** sjednán nejvyšší limit pojistného plnění, který lze u České pojišťovny v rámci tohoto pojištění sjednat. Vzhledem ke zvyšování odškodného, zejména při ublížení na zdraví, lze konstatovat, že v tomto případě by byl zákonem stanovený minimální limit nedostačující. Podnikatel tedy správně zvolil limit

¹⁴ Podle čl. 61 Všeobecných pojistných podmínek pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015 pojišťovna neposkytne pojistné plnění v případě služeb, které byly provedeny bez souhlasu Pojišťovny, resp. jejího smluvního partnera, postoupení nároku oprávněné osoby na pojistné plnění nebo jeho práva bez souhlasu pojišťovny, dále služeb, které byly poskytnuty bez právního důvodu, úhrady za pohonně hmotný a mýtné, škod způsobeným neschváleným doplňkem či náhradním dílem, dále v situaci, kdy oprávněná osoba způsobila škodu úmyslně v důsledku pokusu o sebevraždu a služeb, které byly nad rámec poskytovaných asistenčních služeb poskytnuty v souvislosti s manipulací s nákladem vozidla.

vyšší, jelikož riziku, že způsobí při provozu škodu jinému se vystavuje denně, je v tomto případě namístež volit zvýšené limity jak u ublížení na zdraví nebo usmrcení, tak i na věcné škody a ušlý zisk.

U **havarijního pojištění** lze obecně říci, že limit pojistného plnění by měl odpovídat kupní ceně vozidla. Hodnota vozidla se však v průběhu času mění, a proto je vhodné tento limit pravidelně aktualizovat. Jelikož se cena vozidla mění, měl by podnikatel provádět pravidelné (1 ročně) ohodnocení svého vozu, aby zjistil, zda je limit pojistného plnění dostačující. V konkrétní pojistné smlouvě nákladního automobilu není pořizovací ani aktuální cena vozidla uvedena, a proto nelze s určitostí stanovit, zda je limit pojistného plnění stanoven správně.

Pojištění **všech skel a úraz v omezeném rozsahu** má podnikatel sjednán vždy ve stejném limitu plnění jako u ostatních vozidel. Limit pojistného plnění pojištění všech skel by měl vycházet z aktuální hodnoty a dostupnosti náhradních dílů pro dané vozidlo. Úraz v omezeném rozsahu je Českou pojišťovnou nabízen v pevných limitech pojistného plnění a je tedy otázkou praxe, zda je tento limit dostačující nebo je vhodné jej v budoucnu navýšit. Vzhledem k tomu, že je limit nastaven na nejnižší variantě, kterou Česká pojišťovna nabízí, lze konstatovat, že podnikatel se v průběhu své činnosti příliš nesetkal s plněním z tohoto připojištění.

- **Tahač návěsů**

Podnikatel vlastní několik tahačů návěsů, které slouží k tahání návěsů. Jedná se o motorové vozidlo, které je považováno z hlediska případných nehod a následně vzniklých škod, za velmi rizikové na silnicích.

Podsmlouva je účinná od 1. 12. 2016, přičemž je uveden stav k datu 15. 11. 2018.

Identifikátory vozidla a obecná kritéria, která jsou zohledňována při stanovení výše pojistného, jsou totožná s údaji uvedenými u nákladního automobilu nad 3 500 kg. Oproti předcházejícímu je u tahače návěsů doplněno zabezpečení, které tvoří aktivní vyhledávací systém. Tento systém je napojen na aktivní dispečerský systém, který je sledován samotnými jednateli společnosti a slouží především ke střežení vozidel co se týče vychýlení se z trasy přepravy, neoprávněného nastartování vozidla, neoprávněného odtažení či samotné fyzické vyhledání vozidla.

U všech tahačů návěsů má podnikatel sjednáno vždy povinné ručení, havarijní pojištění, pojištění všech skel, asistenci a úraz v omezeném rozsahu. Příkladem je tahač návěsů vyrobený v roce 2014. Pro přehlednost je rozsah pojištění uveden v následující *tabulce 4.5*.

Tabulka 4.5: Informace k rozsahu pojištění tahače návěsů

Typ vozidla/registrační značka	Pojištění	Varianta	Limit plnění v Kč	Spoluúčast	Výluky	Pojistné	Celkové roční pojistné
Tahač návěsů	Odpovědnost z provozu	FLEET 150	150 mil./ 150 mil./ 10 000		uvedené v zákoně 168/1999 Sb.	47 474	66 600
	Havarijní pojištění	All Risk – Evropa (mimo vybrané země uvedené v pojistných podmínkách)	1 650 000	10 %, min. 10 000 Kč	čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	11 335	
	Všechna skla		20 000		čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	3 000	
	Asistence	POHODA Extra			čl. 29 a 61 VPPPMV-V-8/2015	4 790	
	Úraz – omezený rozsah		100 000/200 000		čl. 67 VPPPMV-V-8/2015	0	

Zdroj: Dle dat dostupných v podsmlouvě; vlastní zpracování (2019)

Povinné ručení je sjednáno ve stejné variantě a limitu pojistného plnění jako u nákladního automobilu nad 3 500 kg. Jedná se o variantu FLEET 150 s limitem pojistného plnění 150 milionů Kč pro újmu na zdraví nebo usmrcení a 150 milionů Kč pro věcné škody a ušlý zisk. Výluky jsou shodné s výlukami uvedenými v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Roční pojistné za povinné ručení ve sjednané variantě a limitu pojistného plnění činí 47 474 Kč. **Havarijní pojištění** je sjednáno opět ve stejné variantě jako u nákladního automobilu nad 3 500 kg, tedy All Risk – Evropa, mimo území státu Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. Zvolený limit pojistného plnění činí 1 650 000 Kč se spoluúčastí 10 %, minimálně však 10 000 Kč. Výluky z havarijní pojištění stanovuje čl. 29 VPPPMV-V (Podrobněji příloha č. 3). Roční pojistné za havarijní pojištění činí 11 335 Kč. Při určení výše ročního pojistného byla zohledněna sleva 20 % za zabezpečení vozu. **Pojištění všech skel** je sjednáno s limitem pojistného plnění 20 000 Kč. Výluky se shodují s výlukami uvedenými u havarijního pojištění. Roční pojistné za pojištění všech skel ve vozidle činí 3 000 Kč. **Asistence** je sjednána ve variantě POHODA Extra. Tato varianta zahrnuje příjezd a odjezd mechanika a jeho práce v rozsahu 3 hodin, odtah do nejbližšího smluvního nebo autorizovaného servisu,

kde lze vozidlo opravit, nařízený odtah (maximálně do 7 500 EUR), defekt pneumatiky, poradenské služby, předání vzkazu blízké osobě, telefonické tlumočení, úschovu nepojízdného vozidla až 20 dnů (maximálně 30 EUR za den), úhradu nákladů za ponechání zničeného vozu v zahraničí, právní pomoc (maximálně 2 000 EUR), zajištění úhrady nákladů na nocleh oprávněným osobám až 3 noci (maximálně 80 EUR za noc), vybití akumulátoru, ztrátu klíčů, rozlomení spínací skříňky, organizace odtahu druhého účastníka dopravní nehody, vyproštění a manipulace vozidlem (maximálně 10 000 EUR), náhradní dopravu oprávněných osob včetně zavazadel domů nebo do cíle cesty, nedostatek a záměna pohonných hmot, zamrznutí – pohonných hmot, zámků, ruční brzdy, rozvodů vzduchu, repatriace vozidla do místa určeného klientem, a to pouze v případě havárie (maximálně 50 000 Kč). Výluky jsou shodné s výlukami uvedenými u asistence u nákladního automobilu nad 3 500 kg. Roční pojistné za asistenci činí 4 790 Kč. **Úraz v omezeném rozsahu** je sjednán se stejnými limity pojistného plnění a výlukami jako u nákladního automobilu nad 3 500 kg. Celková roční výše pojistného za povinné ručení, havarijní pojištění, pojištění všech skel, asistenci a úraz v omezeném rozsahu činí 66 600 Kč po úpravách na dělitelnost počtem splátek.

Z výše uvedeného popisu plyne, že se jedná o téměř stejné nastavení limitů pojistného plnění jako u předešlého nákladního automobilu nad 3 500 kg. Avšak s tím rozdílem, že limit pojistného plnění u havarijního pojištění je odlišný. Jak již bylo zmíněno, tento limit se odvíjí od stáří vozidla a jeho aktuální hodnoty. Pořizovací cena vozidla ani jeho aktuální hodnota není v podsmělově uvedena, jedná se však o vyšší limit plnění než u předcházejícího nákladního automobilu nad 3 500 kg, což může být dáno nejen aktuální hodnotou vozidla a rokem výroby, ale i druhem vozidla. Limit je zde nastaven vyšší než u předcházejícího, a to o 620 000 Kč.

- **Přípojn  vozidlo – n v š**

N v š patří do kategorie p ř pojn ch vozidel, a jelikoř m  samostatnou registrační značku a vlastní technick  p ř kaz, musí být řádně pojiř t no povinným ru en m. N v š se umisťuje na tahač návěsů a slouř  k bezpečnému uloř n  p ř pravovan ho nákladu.

Podsm louva je u inn  od 7. 1. 2019.

Identifikátory vozidla a obecn  kritéria, kter  jsou zohledňována při stanoven  v ř  pojistného, jsou shodn  s předcházejícími vozidly. N n  zde zohledňováno ř dn  zabezpečení návěsu. U jediného návěsu je stanovena sleva za akceptaci doporu en  opravny ve v ř  4 %. Tato sleva je uplatněna u stanoven  v ř  pojistného u pojiř t n  asistence.

Podnikatel má sjednáno u návěsů vždy povinné ručení, havarijní pojištění a asistenci. Uvedený tahač návěsů byl vyroben v roce 2019. Pro přehlednost je rozsah pojištění uveden v následující tabulce 4. 6.

Tabulka 4.6: Informace k rozsahu pojištění přípojného vozidla – návěsů

Typ vozidla/registrační značka	Pojištění	Varianta	Limit plnění v Kč	Spoluúčast	Výluky	Pojistné	Celkové roční pojistné
Přípojně vozidlo – návěs	Odpovědnost z provozu	FLEET 150	150 mil./150 mil./10 000		uvedené v zákoně 168/1999 Sb.	3 058	7 188
	Havarijní pojištění	All Risk – Evropa (mimo vybrané země uvedené v pojistných podmínkách)	590 000	5 %, min. 5 000 Kč	čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	4 289	
	Asistence	POHODA Special			čl. 29 a 61 VPPPMV-V-8/2015	0	

Zdroj: Dle dat dostupných v podsmlouvě; vlastní zpracování (2019)

Povinné ručení je sjednáno ve variantě, limitech pojistného plnění a výlukách shodně s předcházejícími vozidly. Roční výše pojistného za povinné ručení činí 3 058 Kč. **Havarijní pojištění** se sjednává ve variantě All Risk – Evropa¹⁵, mimo území státu Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. Limit pojistného plnění činí 590 000 Kč se spoluúčastí 5 %, minimálně však 5 000 Kč. Výluky z havarijního pojištění jsou uvedeny v článku 29 VPPPMV-V. (ČP, 2015, Příloha č. 3) Roční pojistné za havarijní pojištění činí 4 289 Kč. **Asistence** je zvolena ve variantě POHODA Special, jejíž specifikace je uvedena u nákladního automobilu nad 3 500 kg. Výluky z pojištění asistence jsou shodné s výlukami u předcházejících vozidel. Roční pojistné za asistenci se zohledněním slevy za doporučenou opravu činí 0 Kč. Celková výše ročního pojistného za povinné ručení, havarijní pojištění a asistenci činí 7 188 Kč po úpravách na dělitelnost počtem splátek.

Srovnání

Podnikatel má u různých návěsů sjednán rozdílný limit pojistného plnění u havarijního pojištění. U přípojištění asistence je zvolena varianta POHODA Special nebo POHODA Extra. Důvodem může být například různá vytiženost jednotlivých návěsů. U méně využívaných návěsů lze variantu asistence stanovit horší než u návěsů s čtenější frekvencí

¹⁵ Stejně jako u předcházejících vozidel.

využití. V určování četnosti využívání jednotlivých návěsů může podnikatel zohlednit zejména rok výroby návěsu, povahu přepravovaného nákladu nebo celkovou nosnost návěsu. Odlišné limity pojistného plnění mohou být sjednány s ohledem na různou cenu návěsů. Při různém sjednání limitů pojistného plnění se pak také odlišuje výše ročního pojistného. Pro srovnání je uveden další příklad ze skupiny návěsů, konkrétně se jedná o návěs staršího roku výroby, než tomu bylo u předcházejícího, není zde uplatněna žádná sleva za akceptaci doporučené opravy a u připojištění asistence byla zvolena varianta POHODA Extra.

Uvedený tahač návěsů je vyroben v roce 2012. Údaje o konkrétním rozsahu pojištění uvádí přehledně *tabulka 4.7*.

Tabulka 4.7: Informace k rozsahu pojištění přípojného vozidla – návěsu

Typ vozidla/registrační značka	Pojištění	Varianta	Limit plnění v Kč	Spoluúčast	Výluky	Pojistné	Celkové roční pojistné
Přípojně vozidlo – návěs	Odpovědnost z provozu	FLEET 150	150 mil./ 150 mil./ 10 000		uvedené v zákoně 168/1999 Sb.	3 058	8 856
	Havarijní pojištění	All Risk – Evropa (mimo vybrané země uvedené v pojistných podmínkách)	250 000	5 %, min. 5 000 Kč	čl. 29 VPPPM V-V- 8/2015	2 366	
	Asistence	POHODA Extra			čl. 29 a 61 VPPPM V-V- 8/2015	3 590	

Zdroj: Dle dat dostupných v podsmělově; vlastní zpracování (2019)

Pro přehlednost je komentované srovnání uvedeno v následující *tabulce 4. 8.*

Tabulka 4.8: Srovnání dvou tahačů

Druh vozidla	Rok výroby	Varianta asistence	Limit havarijního pojištění	Sleva	Pojistné za POV + HP + asistenci
Tahač návěsů	2012	POHODA Extra	250 000 Kč	0 %	8 856 Kč
Tahač návěsů	2019	POHODA Special	590 000 Kč	4 %	7 188 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2019)

Povinné ručení u obou návěsů je shodné a totožná je tedy i výše ročního pojistného. U **havarijního pojištění** je limit pojistného plnění stanoven na částku 250 000 Kč, což je o 340 000 Kč méně než u předcházejícího návěsu. Ostatní parametry jsou shodné. Roční výše pojistného havarijního pojištění činí 2 366 Kč, což je o 1 923 Kč méně než v předcházejícím příkladu. **Asistence** se liší zejména ve variantě, která byla zvolena, tedy POHODA Extra. Důvodem pro zvolení odlišné varianty, než u předcházejícího návěsu, může být například zvýšené riziko poruchovosti a s tím spojené zvýšené náklady na jejich úhradu, které podnikatel tímto přenáší na pojišťovnu. U asistence není zohledněna žádná sleva a roční pojistné tedy činí 3 590 Kč. Celková roční výše pojistného u tohoto návěsu za povinné ručení, havarijní pojištění a asistenci činí 8 856 Kč po úpravách na dělitelnost počtem splátek. Ve srovnání s předcházejícím návěsem se jedná o navýšení **1 668 Kč**.

- **Osobní automobil**

Podnikatel využívá ke své podnikatelské činnosti také osobní automobily, pro které má sjednáno povinné ručení, havarijní pojištění, připojištění POHODA Bez povinností, pojištění všech skel, asistenci a úraz v omezeném rozsahu.

Podsmlouva je účinná od 13. 12. 2018. Uvedený osobní automobil je vyroben v roce 2015.

Identifikátory vozidla a obecná kritéria, která jsou zohledňována při stanovení výše pojistného, jsou shodná s předcházejícími vozidly. Při stanovení výše pojistného je uplatněna

sleva za akceptaci doporučené opravy ve výši 4 %. Pro přehlednost je rozsah pojištění osobního automobilu uveden v následující *tabulce 4.9.*

Tabulka 4.9.: Informace k rozsahu pojištění osobního automobilu

Typ vozidla/registrační značka	Pojištění	Varianta	Limit plnění v Kč	Spoluúčast	Výluky	Pojistné	Celkové roční pojistné
Osobní automobil	Odpovědnost z provozu	FLEET 150	150 mil./ 150 mil./ 10 000		uvedené v zákoně 168/1999 Sb.	3 888	8 844
	Havarijní pojištění	All Risk – Evropa (mimo vybrané země uvedené v pojistných podmínkách)	198 000	5 %, min. 5 000 Kč	čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	4 058	
	POHODA Bez povinností				čl. 23 VPPPMV-V-8/2015	0	
	Všechna skla		10 000		čl. 29 VPPPMV-V-8/2015	900	
	Asistence	POHODA Special			čl. 29 a 61 VPPPMV-V-8/2015	0	
	Uraz – omezený rozsah		100 000/200 000		čl. 67 VPPPMV-V-8/2015	0	

Zdroj: Dle dat dostupných v podsmlouvě; vlastní zpracování (2019)

Povinné ručení je sjednáno ve variantě, limitech pojistného plnění a výlukách shodně s předcházejícími vozidly. Roční výše pojistného za povinné ručení činí 3 888 Kč. **Havarijní pojištění** se sjednává ve variantě All Risk – Evropa¹⁶, mimo území státu Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ruska a Ukrajiny. Limit pojistného plnění činí 198 000 Kč se spoluúčastí 5 %, minimálně 5 000 Kč. Výluky z havarijního pojištění jsou uvedeny v článku 29 VPPPMV-V. (ČP, 2015, Příloha č. 3) Roční výše pojistného plnění za havarijní pojištění je 4 058 Kč. **POHODA Bez povinností** je sjednáno jako doplňkové škodové pojištění. Dle článku 22 VPPPMV-V se pojištění POHODA Bez povinností vztahuje na odtah vozidla (v případě dopravní nehody), pronájem náhradního vozidla (nutně a účelně vynaložených nákladů na pronájem náhradního vozidla u smluvní půjčovny nebo smluvního servisu pojišťovny), pojištění vyřízení škody na vozidle (v případě, že došlo k poškození vozidla jiným vozidlem, pojišťovna poskytne pojistné plnění odpovídající náhradě skutečné újmy na vozidle). Výluky z pojištění POHODA Bez povinností jsou například řízení vozidla osobu, která k tomu nemá příslušné oprávnění, řízení osobu pod vlivem alkoholu, drog či

¹⁶ Stejně jako u předcházejících vozidel.

jiných omamných látek nebo léků a další. (ČP, 2015, Příloha č. 3) Toto pojištění je poskytnuto bezplatně. **Všechna skla** ve vozidle jsou pojištěna limitem pojistného plnění 10 000 Kč. Výluky u pojištění všech skel uvádí čl. 29 Všeobecných pojistných podmínek pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015. Roční výše pojistného za pojištění všech skel činí 900 Kč. **Asistence** je sjednána ve variantě POHODA Special, jejíž specifikace je uvedena dříve. Výluky jsou shodné s předcházejícími vozidly. Pojištění asistence je sjednáno bezplatně. **Úraz v omezeném rozsahu** je sjednán ve stejném limitu pojistného plnění a rozsahu výluk jako u předcházejících vozidel. Úraz v omezeném rozsahu je poskytován rovněž bezplatně. Celková výše ročního pojistného za povinné ručení, havarijní pojištění, pojištění POHODA Bez povinností, pojištění všech skel, asistenci a úraz v omezeném rozsahu činí 8 844 Kč po úpravách na dělitelnost počtem splátek.

Z výše uvedeného popisu je zřejmé, že u **povinného ručení** je sjednán stejný limit pojistného plnění jako u ostatních vozidel. U osobního automobilu by mohl být stanoven limit o něco nižší. Pokud bychom měli porovnat riziko způsobení újmy u kamionu a u osobního automobilu, pak lze konstatovat, že u osobního automobilu je toto riziko zpravidla nižší. Bereme v úvahu také četnost využití vozidel. Osobní automobily nejsou využívány denně, přičemž kamiony a nákladní automobily jsou neustále v provozu. Jelikož v podsmělově není uvedena pořizovací ani aktuální cena vozidla, nelze určit správnost nastavení limitu pojistného plnění u havarijního pojištění.

Likvidace pojistné události

Likvidací pojistných událostí v souvislosti s plněním z povinného ručení, havarijního pojištění a dalších připojištění probíhala za poslední rok celkem u 11 škodních událostí. Dle autorčina názoru jsou uskutečněné pojistné události pro další analýzu nepodstatné, jelikož není k dispozici kompletní dokumentace k jednotlivým případům a jejich další popis a analýza by tudíž postrádala význam. Zpravidla se jednalo o plnění v souvislosti s povinným ručením nebo havarijním pojištěním, které bylo vždy kladně vyřízeno.

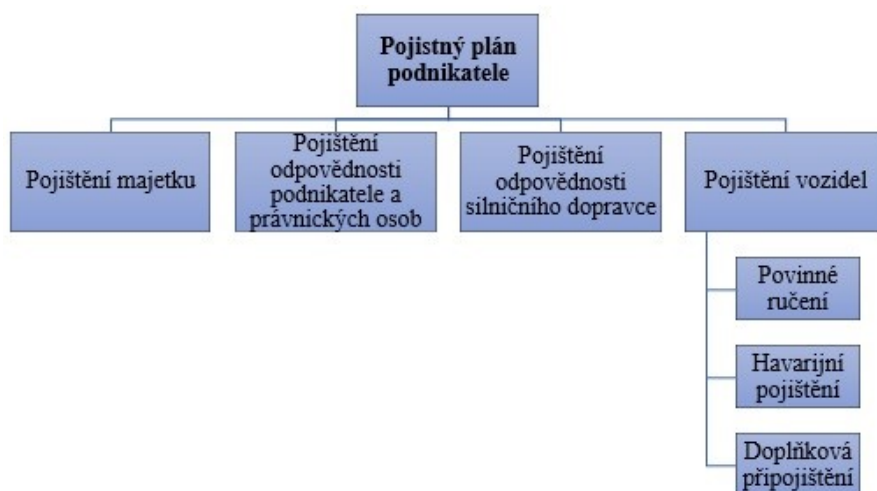
5 Zhodnocení a návrhy

Analýzou pojistného plánu bylo zjištěno, že podnikatel má sjednáno pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob, které se vztahuje na odpovědnost podnikatele v souvislosti s vlastnictvím hmotné nemovité věci. Současně s tímto pojištěním je sjednáno také pojištění majetku, a to v rámci jedné pojistné smlouvy. Vzhledem k předmětu podnikání je nezbytné také uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce. Nezbytným a zároveň stěžejním pojištěním pro podnikatele při provozování silniční dopravy je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, kterým jsou pojištěny nejen samotná nákladní vozidla, ale také tahače návěsů, přípojná vozidla – návěsy a osobní automobily. V rámci jedné flotilové smlouvy je sjednáno u každého vozidla nejen povinného ručení, ale také havarijní pojištění a některá doplňková připojištění. Cílem této kapitoly je na základě provedené analýzy zhodnotit pojistný plán podnikatele jako celek a navrhnout doporučení v oblasti již sjednaných pojištění, ale také sjednání dalších pojištění, které by podnikatel mohl při své činnosti využít.

5.1 Zhodnocení stávajícího pojistného plánu

Pojistný plán podnikatele jako celek slouží k zajištění stability fungování podnikatelské činnosti a je nedílnou součástí vhodného strategického řízení společnosti. Pojištění jako jedna z forem krytí rizika hraje důležitou úlohu v přístupu podnikatele k riziku, ale také v obchodním rozhodování vedení společnosti. Strukturu pojistného plánu analyzujícího podnikatele znázorňuje následující *schéma 5.1*.

Schéma 5.1: Struktura pojistného plánu podnikatele

Zdroj: vlastní zpracování (2019)

Pojistný plán podnikatele týkající se pojištění odpovědnosti je složen z pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob, pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce, povinného ručení, havarijního pojištění a doplňkových připojištění. S ohledem na tuto strukturu lze konstatovat, že všechna pojištění jsou sjednána k danému předmětu podnikání, tedy provozování silniční motorové dopravy – nákladní, provozovanou vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny.

Popisem jednotlivých uzavřených pojištění, konkrétně jejich rozsahu, limitů pojistného plnění a výluk a následnou analýzou u každého byly zjištěny nedostatky, kterým by podnikatel měl věnovat pozornost.

Analýzou **pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob** byl zjištěn nedostačující rozsah odpovědnosti vlastníka pozemku. Vedle toho vzhledem k předmětu podnikání by měl rozsah pojištění zahrnovat také provozní činnost podnikatele, jelikož možných situací a rizik, které se k provozní činnosti vážou je nespočet. Limit pojistného plnění byl shledán rovněž jako nedostačující, a to z důvodu zvyšování odškodnění v oblasti náhrady škody vlivem soudních rozhodnutí.

U **pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce** byl provedenou analýzou zjištěn nedostatek v oblasti sjednaného limitu pojistného plnění, který se jeví jako nedostačující. Vzhledem k druhu převáženého nákladu je vhodné stanovit limit pojistného plnění v takové výši, která odpovídá hodnotě nákladu a výši možné škody.

Povinné ručení, havarijní připojištění a doplňková připojištění byla analyzována dohromady, jelikož jsou součástí jedné pojistné smlouvy podnikatele. Vzhledem k rizikovosti provozování silniční nákladní dopravy, zejména z hlediska možné újmy, kterou lze při této činnosti způsobit, byl limit pojistného plnění shledán jako nejvyšší možný a dostačující. Avšak například u osobního automobilu, který není využíván denně a nepřeváží rizikový náklad, lze konstatovat, že se jedná o příliš vysoký limit pojistného plnění. Jelikož u havarijního pojištění byly stanoveny limity pojistného plnění na základě aktuální ceny vozidla, avšak informace o ceně v jednotlivých podsmlouvách chyběla, nebylo možné určit správnost nastavení těchto limitů. U doplňkových připojištění byly limity pojistného plnění u všech vozidel stejné a jejich výše byla stanovena na základě doporučení pojistitele.

5.2 Navržená doporučení

Analýzou jednotlivých pojištění podnikatele a následnou modelací vzorových likvidací pojistných událostí autorka dospěla k možným doporučením, které jsou upřesněny v následujícím textu.

Správa a pravidelná aktualizace pojistných smluv

Analýzou jednotlivých pojistných smluv bylo zjištěno, že některé stávající pojistné smlouvy byly sjednávány v roce 2016 a nebyly dosud aktualizovány. Aby bylo možné očekávat adekvátní pojistnou ochranu, je potřeba průběžně aktualizovat pojistné smlouvy, a to zejména sjednaný limit pojistného plnění, pojistitelná rizika, kontaktní údaje klienta (například změna sídla podnikatele), případně i změnu vlastníka pojištěné věci (oPojištění.cz, 2012). S ohledem na předmět pojištění je aktualizace nezbytná z důvodu možných prováděných změn na předmětu pojištění. Vlivem působení času mohou nastat změny, které nepříznivě ovlivňují předmět pojištění (zastarání předmětu), a tím i ke změně rizika, které předmět představuje. Jestliže se změní původní stav, a tedy i riziko, pak se změní také hodnota předmětu, kterou je potřeba určit pro správné nastavení nejen pojistných limitů, ale také rozsahu pojištění. Jestliže se změní či rozšíří předmět činnosti podnikání, je potřebné tuto skutečnost zohlednit také u sjednaného rozsahu pojištění a provést úpravy tak, aby odpovídaly aktuální situaci podnikatele. Aktualizace pojistné smlouvy by měla vycházet z podnětu klienta (pojistníka či pojištěného) nebo na základě doporučení pojišťovacího zprostředkovatele.

Z výše popsané aktualizace vyplývá, že je nutné, aby se oblastí pojištění ve společnosti někdo konkrétněji věnoval. Může se jednat buď o specializovaného zaměstnance nebo přímo jednatele společnosti. Správou pojištění je možné pověřit také pojišťovacího zprostředkovatele. Správou pojištění rozumíme zejména základní orientaci v obsahu konkrétních sjednaných pojištění, navrhování případné aktualizace smluv a sjednání dalších potřebných pojištění, komunikaci s pojistitelem při sjednávání pojištění či likvidaci pojistných událostí. Odborná správa pojištění může podnikateli pomoci nejen při samotné likvidaci pojistné události (vlivem správného nastavení limitů a rozsahu pojištění), ale i při orientaci na pojistném trhu (správné zvolení daného druhu pojištění).

Využití služeb pojišťovacího zprostředkovatele

S ohledem na rostoucí počet a rozsah pojistných produktů, ale i pojistitelů, lze podnikateli doporučit využití služeb pojišťovacího zprostředkovatele. Ten by měl kupříkladu na starosti mimo jiné výše zmíněnou aktualizaci pojistných smluv a správu pojištění a mohl by tím podnikateli uspořit nejen čas, ale případně i část finančních prostředků na pojistném. Na základě průzkumu pojistného trhu a analýzy jednotlivých nabídek pojistitelů by navrhoval případnou změnu pojistitele na toho, který nabízí pro podnikatele výhodnější produkt, než má doposud. Doporučení pojišťovacího zprostředkovatele by spočívala také v návrhu na sjednání doplňkového připojištění, které by podnikatel mohl ve svém oboru podnikání využít. Vzhledem k předmětu pojištění by navrhoval případné změny v rozsahu pojištění či limitů pojistného plnění. Jeho činnost zahrnující případně i analýzu stavu předmětu pojištění by přispěla ke správnému sjednání pojistné smlouvy, a tím i zajištění stability podnikatele co se týče jeho bonity. Činnost zprostředkovatele zasahuje také do oblasti likvidace pojistných událostí, kdy zajišťuje zejména komunikaci mezi pojistitelem a pojistníkem. (Blíže k činnosti zprostředkovatelů: Karfíková, Přikryl, Vybíral a kol, 2018)

Úprava rozsahu pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob

Sjednané pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob vykazuje nedostatky ve dvou hlavních bodech, a to v rozsahu a limitech pojistného plnění. V oblasti rozsahu pojištění autorka doporučuje zahrnout náhradu škody pro poškození a zničení hmotné věci, kterou měl poškozený ve vlastnictví, v užívání, nebo ji měl oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu, v souvislosti s vlastnictvím pozemku pojištěného. Podnikatel je pro tento případ pojištěn pouze v souvislosti s vlastnictvím stavby. Dále lze doporučit rozšíření rozsahu pojištění o oblast provozní činnosti. V rámci své obecné odpovědnosti podnikatel odpovídá pouze v souvislosti s vlastnictvím hmotné nemovité věci. Škody vzniklé provozní činností mohou představovat vysoké riziko v souvislosti s náhradou škody. Vzhledem k tomu, že má podnikatel také zaměstnance, je pravděpodobnost vzniku škody spojené s plněním pracovních úkolů zaměstnance o to vyšší.

Úprava limitu pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce

U pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce byl stanoven limit pojistného plnění ve výši předpokládané hodnoty škody na nákladu, kterou by případně mohl podnikatel způsobit při přepravě. Autorka je však toho názoru, že by limit pojistného plnění měl odpovídat vedle hodnoty škody na nákladu i skutečné hodnotě převáženého nákladu. Hodnotu

prevážení nákladu by podnikatel mohl stanovit na základě analýzy, která by zahrnovala zhodnocení přepravovaného druhu nákladu. V tomto konkrétním případě podnikatel přepravuje převážně nosné konstrukce jeřábu. Dále by analýza obsahovala stanovení obvyklé hmotnosti přepravovaného nákladu, průměrnou cenu nákladu (na základě obchodních faktur), případně i délku trasy. Na základě provedené analýzy, a tím i správně určené průměrné hodnoty nákladu, by podnikatel mohl stanovit adekvátní výši limitů pojistného plnění. Analýzu by prováděl pojišťovací zprostředkovatel nebo zaměstnanec pověřený správou pojištění.

Celkové zhodnocení povinného ručení, havarijního pojištění a připojištění

Povinné ručení a havarijní pojištění vyžaduje pravidelnou aktualizaci zejména předmětu pojištění a pojistných limitů. Podnikatel by měl pravidelně provádět ohodnocování svých vozidel, a to buď za pomoci odborného znaleckého posouzení nebo přímo vybraným pracovníkem pojišťovny. Ze správného stanovení aktuální ceny vozidla se pak odvíjí adekvátní výše limitů pojistného plnění u havarijního pojištění, a tím i zvolené spoluúčasti. Provádět aktualizaci je nezbytné především v souvislosti s povinným ručením a havarijním pojištěním, jelikož existuje mnoho faktorů, které ovlivňují výši pojistného. Hodnota vozidel se každý rok snižuje, a tím může dojít také ke změně nejen pojistných limitů, ale také výše pojistného, a proto by měl podnikatel požadovat pravidelnou (nejméně jednou za rok) aktualizaci přepočtu pojistného.

Sjednání pojištění odpovědnosti statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O)

Podnikatel by mohl zvážit uzavření pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O). Jak již bylo zmíněno, společnost má dva jednatele, kteří zastupují společnost každý samostatně, přičemž mají na starosti zejména její obchodní vedení. Smyslem pojištění je ochrana zájmů společnosti, tak aby škoda způsobená členy jejich orgánů neohrozila stabilitu a dobrou pověst společnosti, jak je uvedeno v kapitole *2.4.3 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O)*. Špatná obchodní rozhodnutí může učinit každý z jednatelů a ohrozit tak i samotnou existenci společnosti. V konkrétním případě se může jednat například o situaci, kdy jednatele se rozhodnou v době krize investovat do nových vozidel a pořídí několik desítek nových nákladních automobilů na úvěr. V souvislosti s nastalou krizí v nákladní přepravě společnost přichází o zakázky a není schopna dostát svým závazkům. Vlivem špatného obchodního rozhodnutí se společnost dostává do insolvence a potýká se s vážnými

existenčními problémy. Nedostatečnou informovaností o současné situaci na trhu učinili jednatele špatné obchodní rozhodnutí, které poškodilo jak samotnou obchodní společnost a její zaměstnance, ale i dobrou pověst vybudovanou za několik let působnosti na trhu. Sjednání pojištění odpovědnosti statutárního orgánu společnosti (D&O) by mohlo tato rizika eliminovat.

V případě rozšíření činnosti podnikání, sjednání pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele

Pokud by se podnikatel rozhodl rozšířit předmět svého podnikání o činnost zasílatelství, je vhodné sjednání také pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele. Zasílatelství se zabývá především obstaráváním přepravy, ne přepravou samotnou (blíže k zasílatelství kapitola 3.4 *Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele*). Zasílatel se často specializuje na obstarávání konkrétního druhu přepravy. V tomto případě by se podnikatel mohl zaměřit výlučně na silniční nákladní přepravu. Ovšem s činností zasílatele jsou spojeny zvýšené náklady například na pořízení skladovacích prostor a podobně. Pojištění odpovědnosti zasílatele pak „kryje škody vzniklé při obstarání přepravy poškozením, zničením, odcizením nebo ztrátou věci a následnou finanční škodu.“ (Novák a kol., 2018, s. 327)

5.3 Shrnutí kapitoly

Cílem této kapitoly bylo na základě analýzy zhodnotit stávající pojistný plán podnikatele z hlediska pojištění odpovědnosti a navrhnout doporučení, jak pro stávající sjednaná pojištění, tak i možná budoucí pojištění, která by podnikatel mohl využít. Jelikož má pojistník sjednáno pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob vztahující se výlučně na odpovědnost z držby nemovitosti, je autorkou této práce doporučeno rozšířit pojištění o oblast provozní činnosti. Rozsah sjednané odpovědnosti z držby nemovitosti je rovněž nedostačující, jelikož není zahrnuta náhrada škody pro poškození a zničení hmotné věci v souvislosti s vlastnictvím pozemku pojištěného. U pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce je navržena úprava pojistných limitů, tak aby odpovídaly nejen výši náhrady škody, ale i hodnotě přepravovaného nákladu. U havarijního pojištění autorka doporučuje upravit výši pojistných limitů, a to na základě vyhodnocení stavu jednotlivých vozidel. Dále je navrhováno sjednání některých dalších pojištění, která by podnikatel mohl při své činnosti využít. Rovněž je na místě využití služeb pojišťovacího zprostředkovatele, který by měl ve správě veškerá pojištění a jejich pravidelnou aktualizaci.

6 Závěr

Podnikatelská činnost, zejména v oblasti provozování silniční motorové dopravy, s sebou přináší významná rizika spojená s rozsáhlými finančními důsledky, jež mohou narušit platební morálku či rovnováhu podnikatele. Tato rizika je možné eliminovat, a tedy i zmírnit jejich důsledky pomocí pojištění.

S rizikem souvisí vznik odpovědnosti podnikatele, jejíž existence je podmíněna vznikem škody, respektive újmy. Dle platné právní úpravy je „újma“ chápána jako pojem nadřazený a zahrnuje jak majetkovou újmu (škodu), tak i nemajetkovou újmu (např. újma na osobnostních právech). Škodou rozumíme v majetkovém smyslu škodu skutečnou a ušlý zisk. Aby bylo možné definovat odpovědnost podnikatele, je potřebné vymezit obecné případy vzniku povinnosti nahradit újmu a také zvláštní případy odpovědnosti. Za zvláštní případ odpovědnosti je dle právní úpravy považována mimo jiné i škoda z provozu dopravních prostředků, kde jsou vymezeny předpoklady vzniku takového odpovědnosti, odpovědné osoby, situace střetu více provozů a také případy, kdy se lze této odpovědnosti legitimně zprostit (liberační důvody).

Je zřejmé, že vznik odpovědnosti lze účinně eliminovat pojištěním odpovědnosti, které má v pojišťovnictví svou nezastupitelnou úlohu. Pojištění odpovědnosti se vyznačuje svými specifickými znaky, kterými se odlišuje od ostatních typů pojištění. Již ze samotné povahy pojištění je patrné, že jej řadíme do oblasti neživotního pojištění a dle právní úpravy jej lze sjednat pouze jako pojištění škodové. Pojištění odpovědnosti lze použít pouze k náhradě úbytku hodnoty majetku, ke kterému došlo v důsledku pojistné události.

Účelem pojištění odpovědnosti je zejména poskytnutí pojistné ochrany v situacích, kdy pojištěnému vzniká povinnost k náhradě újmy vzniklé poškozenému. Pojistnou ochranu poskytuje pojistitel, který se zavazuje za pojištěného nahradit poškozenému újmu.

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu pojistného plánu vybraného podnikatele se zaměřením zejména na pojištění odpovědnosti definovaná v teoretické části práce.

Popisem a následnou analýzou pojistného plánu byly zjištěny nedostatky, kterým by měl podnikatel věnovat pozornost, zejména u rozsahu sjednaných pojištění a limitů pojistného plnění. Na základě provedené analýzy autorka navrhla doporučení ke zlepšení jak pojistného plánu jako celku, tak i jednotlivých pojištění, která má podnikatel již uzavřena.

Vybraný podnikatel, jehož předmětem činnosti je provozování silniční nákladní dopravy nad 3 500 kg, má sjednáno pojištění odpovědnosti podnikatele a právnických osob, pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a u každého vozidla povinné ručení, havarijní pojištění a doplňková připojištění.

Pojištění odpovědnosti můžeme v souvislosti se zaměřením vybraného podnikatele rozdělit do dvou hlavních oblastí, a to pojištění odpovědnosti týkající se vozidel a ostatní pojištění odpovědnosti. Do pojištění odpovědnosti týkající se vozidel řadíme pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (neboli povinné ručení), pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele. Do ostatních pojištění odpovědnosti řadíme pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatele, pojištění profesní odpovědnosti za škodu a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O), případně i pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Pojištění obecné odpovědnosti zahrnuje řadu oblastí, například provozní činnost, odpovědnost v souvislosti s držbou nemovitostí, odpovědnost na věcech vnesených, odložených, na věcech zaměstnanců a další. Vybraný podnikatel má sjednáno pojištění odpovědnosti pouze v souvislosti s držbou nemovitosti, tedy v nedostatečném rozsahu. Lze tedy doporučit rozšířit rozsah pojištění zejména o provozní činnost, zvýšit limity pojištění a sjednotit rozsah pojištění u pozemků a staveb.

Vybraný podnikatel nemá uzavřeno pojištění profesní odpovědnosti a toto pro jeho profesi ani není povinným pojištěním.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy statutárního nebo jiného orgánu společnosti (D&O), které chrání podnikatele (v pozici poškozeného) a jeho orgány před důsledky, jež vznikly nesprávným rozhodnutím některého ze členů statutárního nebo jiného orgánu společnosti, nemá vybraný podnikatel uzavřeno. I toto pojištění mu však lze doporučit vzhledem k vývoji obecného povědomí o odpovědnosti.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla řazené do kategorie povinně smluvních pojištění má vybraný podnikatel uzavřeno. Pojistnou ochranu poskytuje pojištění pojištěnému, pro případ náhrady újmy vzniklé poškozenému. Právní úprava definuje konkrétně, co všechno pojistitel musí hradit, případy, kdy pojistitel neposkytne pojistné plnění, minimální limity pojistného plnění, obsahové náležitosti pojistné smlouvy, práva a povinnosti smluvních stran a úlohu České kanceláře pojistitelů (ČKP). Pojištěný si tedy

rozsah povinného ručení může zvolit pouze co se týče limitu pojistného plnění. Vybraný podnikatel zvolil vysoký limit 150 milionů korun, což je sice dražší řešení, avšak v určitých situacích se takový limit může ukázat jako potřebný.

Pro případ náhrady újmy vzniklé pojištěnému má vybraný podnikatel sjednáno havarijní pojištění. U havarijního pojištění by pojistné limity měly odpovídat aktuální hodnotě a stavu vozidel, proto autorka doporučuje pravidelnou aktualizaci pojistných smluv nejméně jednou ročně na základě této aktuální hodnoty a stavu jednotlivých vozidel.

Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce řazené do kategorie dobrovolně smluvních pojištění a určené provozovatelům silniční vnitrostátní či mezinárodní dopravy vlastním jménem pro cizí potřebu má vybraný podnikatel uzavřeno. Odpovědnost dopravce za přepravované zásilky je zvláštním případem odpovědnosti z provozní činnosti. Dopravce odpovídá za újmu vzniklou během přepravy, tedy od převzetí do vydání zásilky. Vzhledem k účinnosti nové právní úpravy se náhrada škody řídí v závislosti na době sjednání přepravní smlouvy, buď vnitrostátními právními předpisy a Úmluvou CMR nebo výlučně Úmluvou CMR. Účelem pojištění je krytí rizik, jež nastávají ve vnitrostátní i mezinárodní přepravě. Limity pojistného plnění pojištění odpovědnosti silničního dopravce by měly být nastaveny na základě analýzy možné škody na hodnotě přepravovaného nákladu i možné následné škody.

Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele řazené rovněž do kategorie dobrovolně smluvních pojištění nemá vybraný podnikatel sjednáno a ani činnost zasílatele nevykonává. Zasílatel je odpovědný výlučně za obstarání přepravy, nikoli za přepravu samotnou.

Pojistný plán by měl být nastaven tak, aby vyhovoval potřebám podnikatele a odpovídal zejména danému oboru podnikání. Pojištění odpovědnosti jako součást pojistného plánu podnikatele v něm pak má svou nezastupitelnou funkci. Analyzovaný podnikatel by mohl dát větší důraz na pojištění odpovědnosti a zajistit pečlivou správu pojištění a pravidelnou aktualizaci, případně i rozšířit pojistný plán o některá další pojištění. Cíl této práce autorka považuje za splněný, jelikož informace v této práci obsažené mohou dle jejího názoru významně pomoci vybranému podnikateli zlepšit jeho stávající pojištění. Vedle toho tato práce může také posloužit i ostatním podnikatelům v souvislosti s jejich pojištěním odpovědnosti, a to s ohledem na odborné otázky zpracované v její teoretické části a názorné příklady plynoucí z části praktické.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

CROUHY, M., GALAI, D. a R. MARK. *The essentials of risk management*. New York: McGraw-Hill, 2006. 414 s. ISBN 0-07-142966-2.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2015. 305 s. ISBN 978-80-87865-25-5.

HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI: Závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014): komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. 2072 s. ISBN 978-80-7400-287-8.

JANDOVÁ, L., P. ŠLAUF a J. SVEJKOVSKÝ. *Pojištění v novém občanském zákoníku: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2014. 353 s. ISBN 978-80-7400-530-5.

KARFÍKOVÁ, M., V. PŘIKRYL, R. VYBÍRAL a kol. *Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání*. Praha: Leges, 2018. 432 s. ISBN 978-80-7502-271-4.

KAZDA, Petr a Karolína KAZDOVÁ. *Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 187 s. ISBN 978-80-7552-259-7.

MAJTÁNOVÁ, A., DAÑHEL, J., DUCHÁČKOVÁ E. a E. KAFKOVÁ. *Pojišťovnictví : teorie a praxe*. Praha : Ekopress, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.

NOVÁK, Radek a kol. *Mezinárodní silniční nákladní přeprava a zasilatelství*. Praha: C. H. Beck. 2018. 342 s. ISBN 978-80-7400-041-6.

NOVOTNÝ, P., KOUKAL P. a E. ZÁHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník*. Praha: Grada Publishing, 2014. 139 s. ISBN 978-80-247-5165-8.

PÁLENÍK, Vladislav a kol. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik*. Praha: Linde, 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-644-0.

ŘEZÁČ, František. *Řízení rizik v pojišťovnictví*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.

SEDLÁČEK, Pavel a Michal FLORIÁN. *Vybrané otázky z přepravy a zasilatelství*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 206 s. ISBN 978-80-7552-573-4.

SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4. vydání, Praha: Grada Publishing, 2013, 488 s. ISBN 978-80-247-4644-9.

ŠVESTKA J., DVOŘÁK J., FIALA J. a kol. *Občanský zákoník VI: komentář (§ 2521-3081)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1479 s. ISBN 978-80-7478-630-3.

ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. Ostrava: Key Publishing, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7418-061-3.

Elektronické dokumenty

ALLIANZ. *Pojištění ALLRISK a MINIRISK*. [online]. Praha: Allianz, 2019 [cit. 11. 04. 2019]. Dostupné z: <https://www.allianz.cz/produkty/autopojisteni/havarijni-pojisteni.html>

ČAP. *Havarijní pojištění*. [online]. Praha: ČAP, 2014 [cit. 23. 03. 2019]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/havarijni-pojisteni>

ČAP. *Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (POV)*. [online]. Praha: ČAP, 2014 [cit. 23. 03. 2019]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/povinne-ruceni>

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014. Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/3731959/pojisteni-majetku-a-odpovednosti-vpp.pdf>

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti silničního dopravce nebo zasílatele VPPDZ-P-01/2014. Dostupné z: <https://docplayer.cz/11285047-Vseobecne-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-silnicniho-dpravce-nebo-zasilatele-vppdz-p-01-2014.html>

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015. Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50010/pojistne-podminky.pdf>

ČKP. *Cena povinného ručení dosáhne meziročního navýšení o 3,4 %*. [online]. Praha: ČKP, 2018 [cit. 18. 03. 2019]. Dostupné z: https://www.ckp.cz/images/clanky/cz/tiskove_centrum/prezentace_ckp/2018/TK_POV_2018_prezentace_FINAL.pdf

ČKP. *O české kanceláři pojistitelů*. [online]. Praha: ČKP, 2019 [cit. 24. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/o-ckp>

ČKP. *Co je povinné ručení*. [online]. Praha: ČKP, 2019 [cit. 24. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-povinnem-ruceni/co-je-povinne-ruceni>

ČNB. *Vybrané devizové kurzy*. [online]. Praha: ČNB, 2019 [cit. 15. 04. 2019]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/grafy_form.html?mena=XDR

EPRAVO.CZ. *Pojištění odpovědnosti za škodu*. [online]. Praha: EPRAVO, 09. 07. 2014 [cit. 06. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/pojisteni-odpovednosti-za-skodu-94709.html>

EPRAVO.CZ. *Pojištění odpovědnosti*. [online]. Praha: EPRAVO, 01. 06. 2006 [cit. 07. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pojisteni-odpovednosti-40826.html>

KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *Havarijní pojištění*. [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2017 [cit. 11. 04. 2019]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/havarijni-pojisteni>

KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *Pojištění trend*. [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2017 [cit. 11. 04. 2019]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-trend>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Majetková újma (škoda)*. [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2013-2015 [cit. 06. 03. 2019]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/2015-07-06-17-43-34/o-webu>

OPOJISTENI.CZ. *AIG představuje vylepšené D&O - pojištění odpovědnosti manažerů*. [online]. Praha: OPOJISTENI, 17. 12. 2015 [cit. 06. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistne-produkty/aig-predstavuje-vylepsene-d-o-pojisteni-odpovednosti-manazeru/>

OPOJISTENI.CZ. *ČKP: Počet pojištěných vozidel vzrostl o 4 %. Nepojištěných je téměř 150 tisíc!* [online]. Praha: OPOJISTENI, 08. 01. 2019 [cit. 20. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistne-produkty/ckp-pocet-pojistenych-vozidel-vzrostl-o-4-nepojistenych-je-temer-150-tisic/>

PENÍZE.CZ. *Allianz pojišťovna, a.s. - Pojištění odpovědnosti za škodu podnikatele a prům* [online]. Praha: PENÍZE.CZ, 09. 04. 2019 [cit. 11. 04. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/pojisteni-odpovednosti/283865-allianz-pojistovna-a-s-pojisteni-odpovednosti-za-skodu-podnikatele-a-prum>

POJISTENI.CZ. *Pojištění odpovědnosti za škodu z držby nemovitosti* [online]. Hluboká nad Vltavou: POJISTENI.CZ, 2019 [cit. 11. 04. 2019]. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/odpovednost/nemovitost>

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 638/2005 ze dne 30. srpna 2006

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1117/2008 ze dne 25. února 2011

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1931/2012 ze dne 26. ledna 2012

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2743/2010 ze dne 3. března 2009

Právní předpisy

Vyhláška č. 11/1975 Sb., ministra zahraničních věcí o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1975, částka 4. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1975-11>

Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 34. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/1993-125>

Vyhláška č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 71. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-205>

Zákon č. 47 ze dne 14. ledna 2004 kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník,

ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 47. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-47>

Zákon č. 65 ze dne 16. června 1965 zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1965, částka 32. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-65>

Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 168 ze dne 13. července 1999 o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 57. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-168>

Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2005 zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Zákon č. 304 ze dne 16. srpna 2017, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 104. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2017-304>

Interní dokumenty

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 20889529-38

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 20894701-94

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 85218487-11

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 85219169-14

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 85292313-28

Podsmlouva o potvrzení rozsahu pojištění číslo 86505735-19

Pojistná smlouva číslo 85202469-14

Pojistná smlouva číslo 8602164-13

Společenská smlouva společnosti Vesped s. r. o.

Seznam zkratek

CMR	vyhláška Ministerstva zahraničních věcí č. 11/1975 Sb., o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, ve znění pozdějších předpisů
CZK	česká koruna
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
čl.	článek
ČNB	Česká národní banka
ČP	Česká pojišťovna, a. s.
odst.	odstavec
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
písm.	písmeno
SDR	Zvláštní práva čerpání (Special Drawing Right)
VPPDZ-P	Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti silničního dopravce nebo zasílatele VPPDZ-P-01/2014
VPPMO-P	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014
VPPPMV-V	Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015
XDR	zúčtovací jednotka pro Zvláštní práva čerpání (SDR)

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24.4.2019

Bc. Alena Maluchová

Seznam příloh

Příloha č. 1	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014
Příloha č. 2	Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti silničního dopravce nebo zasílatele VPPDZ-P-01/2014
Příloha č. 3	Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění vozidel VPPPMV-V-8/2015